

РОБЕРТ СТИВЕНСОН

AARRESAARI

Роберт Льюис Стивенсон

Aarresaari

«Public Domain»

Стивенсон Р.

Аарресаари / Р. Стивенсон — «Public Domain»,

Содержание

ENSIMMÄINEN OSA:	5
1 Luku.	5
2 Luku.	9
3 Luku.	13
4 Luku.	17
5 Luku.	20
6 Luku.	23
TOINEN OSA:	27
7 Luku.	27
8 Luku.	31
9 Luku.	34
Конец ознакомительного фрагмента.	35

Robert Louis Stevenson

Aarresaari

ENSIMMÄINEN OSA: VANHA MERIROSVO

1 Luku.

Vanha merikarhu "Amiraali Benbow'ssa."

Junkkari Trelawney, tohtori Livesey ja muut asialliset ovat pyytäneet minua kirjoittamaan muistiin kaikki Aarresaarta koskevat tiedot alusta loppuun, salaamatta mitään muuta kuin saaren aseman ja senkin vain siksi, että saarella vielä on aarteita kätöksä. Otan siis kynän käteeni armon vuonna 17 – ja aloitan ajasta, jolloin isälläni oli ravintola, "Amiraali Benbow" nimeltään, ja jolloin arpinaamainen, ahavoitunut merimies-vanhus ensi kerran asettui kattomme alle asumaan.

Muistan kuin eilisen päivän miten hän tulla laahusti ravintolan ovelle, merimiesarkku käsirattailla perässään. Hän oli kookas, voimakas, jyrävä ja pähkinänruskea mies; takkuinen tukka valui tahraisen merimiespuseron kaulukselle; kädet olivat ryhmyiset ja naarmuja täynnä, kynnet mustat ja epäsäännölliset, ja toisella poskella kuului sinervänkalpea sapelinhaavan arpi. Muistan miten hän vihellellin silmäili talorähjäämme ja viritti sitten tuon vanhan merimieslaulun, jota hän myöhemmin niin usein veteli:

"Viistoista miestä arkulla vainaan —
Huh-hah-hei ja rommia pullo!"

Hänen äänensä oli kimakka ja epävarma ja tuntui murtuneen ja särkyneen ankkurivääntimen ääressä. Sitten hän kopautti ovelle kepillään, joka oli kuin merimiesten käsikanki, ja kun isäni meni vastaan, komensi hän lasin rommia. Sen saatuaan hän joi hitaasti, mausta nauttien, ja samalla lakkaamatta silmäili ympärilleen kallioille ja ovikilpeemme.

"Hauska tölö tämä", hän lopulta virkkoi, "ja miellyttävällä paikalla. Vilkas liike, vai?"

Isäni vastasi, ettei asianlaita, sen pahempi, ollut niin.

"No silloin", hän puhui, "tämä sopii ankkuripaikakseni. Kuules mies", hän käski miestä, joka kuljetti arkkua, "huopaa likemmäksi ja nosta arkkuni ylös. Minä pysähdyn hetkeksi tänne", jatkoi hän. "Olen koruton mies; rommi, läski ja munat riittävät ruoakseni ja tuo keulakumpu tuolla seuratakseni laivojen lähtöä. – Miksikä minua arvoittaisitte? Vaikkapa kapteeniksi. – Ahaa, kyllä ymmärrän, mitä sinä siellä odotat – tuosta saat"; ja hän heitti muutamia kultakolikolta kynnykselle, kasvoillaan ylemmyyden ilme.

Ja vaikka hänen pukunsa olikin huono ja puhetapansa sivistymätön, ei hän kuitenkaan näyttänyt mieheltä, joka etukannella purjehti, vaan paremminkin perämieheltä taikka kipparilta, joka on tottunut käskemään ja tottelemattomia rankaisemaan. Mies, joka oli työntänyt käsirattailla hänen arkkuaan, kertoi että vieraamme oli edellisenä aamuna saapunut postin mukana "Kuninkaallisen Yrjön" edustalle. Siellä hän oli kysellyt mitä ravintoloita oli rannikolla, ja kun meidän ravintolaa arvatenkin oli kehuttu ja mainittu yksinäiseksi, oli hän sen valinnut oleskelupaikakseen. Muuta emme saaneet vieraastamme tietää.

Yleensä oli hän hyvin vaitelias. Kaiket päivät hän messinkinen kaukoputki kädessään kuljeksi lahden rannalla tai kallioilla. Illat hän istui vierastuvassa uunin nurkassa ja joi hyvin väkevää groggia.

Harvoin hän puhutteluun vastasi, heitti vain pikaisen ja vihaisen silmäyksen ja tuhautti nenäänsä kuin sumutorveen. Me, ja meidän muut vieraamme opimme pian antamaan hänen olla rauhassa. Joka päivä hän vaellukseltaan takaisin palatessaan kysyi, oliko merimiehiä kulkenut talon ohi. Alussa luulimme hänen sopivan seuran puutteessa tätä kyselevän, mutta sitten älysimme, että hän koettikin niitä välttää. Kun joku merenkulkija poikkesi "Amiraali Benbow'hin" (minkä rantatietä Bristoliin taivaltavat merimiehet silloin tällöin tekivät), hän ensin tarkasteli vierasta oviverhon takaa ennenkuin astui vierastupaan, ja sellaisen vieraan läsnäollessa hän aina oli hiljaa kuin hiiri. Minulle ainakaan ei hänen käytöksensä ollut arvoitus, sillä hän oli tavallaan ilmaissut minulle pelkonsa syyt. Muutamana päivänä hän oli vienyt minut syrjään ja luvannut hopearahaa jokaisen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jos vain tähystelin "yksijalkaista merenkulkijaa", ja ilmoittaisin hänelle heti tämän huomattuani. Monesti kuitenkin sattui, että kun ensimmäinen päivä tuli ja minä pyysin palkkaani, hän vain tuhautti nenäänsä ja karkoitti minut pois katseellaan. Mutta ennen viikon loppua hän aina muutti mieltä, toi minulle kolikkoni ja uudisti käskynsä tähystellä "yksijalkaista merenkulkijaa."

Minun ei tarvinne kertoa, miten tuo olento minua unissanikin kiusasi. Myrsky-öinä, kun vihurit vonkuivat nurkissa ja hyrskyt pauhasivat rantakallioilla, hän näyttäytyi minulle monenmuotoisena, kasvoillaan jos minkälainen, toinen toistaan pirullisempi ilme. Milloin jalka oli polvesta poikki, milloin reidestä, ja toisinaan hän esiintyi hirvittävänä olentona, jolla ei ollut koskaan ollutkaan enempää kuin yksi jalka ja se keskellä ruumista. Pahempaa painajaista ei voi ajatella, kun tuo olento sitten juosten ja hyppien ajoi minua yli kangasten ja kantojen. Näiden hirveiden mielikuvien vuoksi tuo kuukautinen hopearahani oli minulle sangen työläästi ansaittu palkka.

Mutta vaikka minua tuo yksijalkainen merenkävijä niin kauheasti peloittikin, niin itse kapteenia pelkäsin paljon vähemmän kuin muut hänen tuttavansa. Toisinaan hän tuli juoneeksi enemmän rommia kuin pää kesti, ja silloin hän saattoi kenestäkään välittämättä vedellä ilkeitä, vanhoja, hurjia merimieslaulujaan, tai tarjota kaikille lasin ja pakottaa koko vapisevan seuran kuuntelemaan juttujaan tai yhtymään laulujensa kuoroihin. Usein tunsin koko talon tutisevan, kun kaikki naapurit henkensä edestä karjuivat "Huh-hah-hei ja rommia pullo", kukin koettaen, muistutusta suunnattomasti peläten, parkua kovemmin kuin toiset. Sillä päällä ollessaan hän näet oli mitä oikullisin toveri. Hän saattoi yhtäkkiä iskeä nyrkkinsä pöytään ja komentaa kaikki vaikenemaan, hän voi suuttua silmittömästi pienestä kysymyksestä taikka myös siitä, ettei kukaan mitään kysynyt eikä siis, hänen mielestään, seurannut kertomusta. Ja sitten ei kukaan saanut lähteä ravintolasta pois, ennenkuin hän oli juonut itsensä uniseksi ja hoiperrellut sänkyynsä.

Juuri nuo hänen juttunsa pahimmin peloittivat ihmisiä. Ja kauheita juttuja ne olivatkin; hirttämistä, mereen viskaamisista, hirmumyrskyistä, Tortugan rosvosaaren riutoista ja hurjista teoista ja ihmepaikoista Espanjan vesillä. Omista puheistaan päättäen hän nähtävästi oli elänyt kaikkein ilkeinten ihmisten parissa, mitä Jumala konsanaan on merenkulkijoiksi erottanut, ja puhetapa, jolla hän näitä juttujaan kertoili, kammahdutti koruttomia maalaisiamme yhtä paljon kuin ne rikoksetkin, joita hän kuvasi. Isäni aina valitteli, että liikkeemme joutuisi aivan rappiolle, sillä pianhan meillä kävijät loppuisivat, kun ei kukaan haluaisi olla toisen komennettavana ja säilytettävänä. Mutta minä päinvastoin luulen, että vieraamme oli meille vain hyödyksi. Hän kyllä ensin pelotti ihmisiä, mutta kun he sitten jäljestäpäin iltaansa ajattelivat, niin ei se vallan hullulta tuntunutkaan. Olihan siitä vain harvinaista vaihtelua yksitoikkoiseen maalaiselämään, ja olipa joukko nuorukaisia, jotka olivat häntä ihastelevinaan, nimittivät häntä "oikeaksi merikarhuksi", "todelliseksi merenkävijäksi" j.n.e. ja selittelivät, että siinä oli yksi juuri niitä miehiä, jotka tekivät Englannista niin peloittavan merivallan.

Tavallaan hän kuitenkin teki parhaansa viedäkseen meidät rappiolle. Hän asusti meillä viikkoja ja kuukausia; hänen rahansa olivat aikoja sitten loppuneet, ja isäni vain ei rohjennut vaatia lisämaksuja. Jos hän siitä jotain mainitsi, tuhautti kapteeni nenäänsä niin rajusti, että olisi melkein luullut hänen ärjäisseen, ja tuijotti sitten isäni ulos huoneesta. Sellaisten kohtausten jälkeen näin isäni

vääntelevän käsiään ja minä luulen, että katkeruus ja pelko, joka hänen mieltään siihen aikaan alati painoi, oli suurena syynä hänen aikaiseen ja onnettomaan kuolemaansa.

Koko sinä aikana, jonka kapteeni meidän luonamme asui hän ei vaihtanut muuta vaatetta kuin jonkin sukkaparin, jonka hän osti katukaupustelijalta. Kun sulka hänen hatussaan taittui riipuksiin, hän antoi sen riippua, vaikka se häntä tulessa pahasti kiusasikin. Muistan miltä hänen takkinsa näytti, kun hän sitä aina itse huoneessaan paikkaili. Lopulta se oli yhtä paikkaa koko takki. Hän ei koskaan kirjoittanut eikä saanut kirjeitä, ei puhellut kenenkään muun kuin naapuriemme kanssa ja heidänkin kanssaan vain juovuksissa ollessaan. Hänen suurta merikirstuaan ei kukaan meistä ollut nähnyt avattuna. Vain kerran hän kohtasi vastustusta. Se sattui loppuaikoina, jolloin isäni sairaus jo oli ehtinyt pitkälle. Tohtori Livesey tuli myöhään iltapäivällä sairasta katsomaan, nautti vähän äitini valmistamasta ateriasta ja meni sitten vierastupaan polttelemaan piippua siksi, kunnes hänen hevosensa ehtisi saapua kylästä, meillä kun ei ollut tallia vanhassa "Benbow'ssa." Minä menin hänen kerallaan tupaan ja muistan panneeni merkille, mikä vastakohta siisti ja siro tohtorimme, hänen lumivalkea tekotukkansa, tummat loistavat silmänsä ja miellyttävä käytöksensä oli rehenteleville talonpojille ja etenkin likaiselle merirosvollemme, joka istui kuin mikäkin variksenpelätin veltona, juovuksissa, käsivarret pöydällä. Äkkiä hän – kapteeni nimittäin – rupesi hoilottamaan ainaista lauluaan:

"Viistoista miestä arkulla vainaan —
Huh-hah-hei ja rommia pullo,
Viina ja hiisi vei miehen hautaan —
Huh-hah-hei ja rommia pullo!"

Ensin olin luullut, että "vainaan arkku" oli juuri tuo hänen yläkerran etuhuoneessa rehjottava suuri laatikkonsa, ja tämä luulo oli unissani liittynyt minun kuvitteluihini yksijalkaisesta merenkulkijasta. Mutta tähän aikaan me kaikki olimme jo lakanneet kiinnittämästä minkäänlaista huomiota koko lauluun. Mainittuna iltana se oli uutuus ainoastaan tohtori Liveseylle, ja minä huomasin, ettei se tehnyt häneen edullista vaikutusta. Hän näet katsahti hyvin vihaisesti laulajaan ja jatkoi sitten puheluaan puutarhuri Taylorin kanssa uudesta luuvalon parannustavasta. Vähitellen kapteeni kiihtyi omasta laulustaan ja viimein iski kämmenensä pöytään tavalla, jonka me kaikki tiesimme vaativan hiljaisuutta. Kaikki muut, paitsi tohtori Livesey, vaikenivat. Hän vain jatkoi selittelyään entiseen tapaansa, puhuen selvään ja soinnukkaasti ja imeskellen vähän väliä piippuaan. Kapteeni tuijotti häneen hetkisen, iski uudelleen kämmenensä pöytään, tuijotti yhä ankarammin, ja viimein hurjasti kiroten karjaisi: "hiljaa siellä alakannella!"

"Minulleko puhuitte, herrani?" virkkoi tohtori; ja kun mies uudelleen kiroten ilmoitti hänen oikein arvanneen vastasi hän: "Vain sen minä sanon teille, herrani, että jos jatkatte rommin juomista, niin maailmassa on pian yksi likainen roisto entistä vähemmän!"

Kapteenin raivo oli kammottava. Hän ponnahti ylös, vetäisi esiin merimiesten linkkuveitsen, avasi sen ja heilutellen asetta kämmenellään uhkasi naulata tohtorin seinään.

Tohtori ei hievahtanutkaan. Olkansa yli virkkoi hän yhtä tyynesti ja pontevasti kuin ennenkin, mutta siksi kovalla äänellä, että kaikki huoneessa olijat sen kuulivat:

"Jollette heti pistä veistä taskuunne, niin lupaan minä kunniani kautta, että te ensi käräjissä joudutte hirteen."

Nyt seurasi silmäsota, mutta kapteeni se tässä pian murtui, pisti aseensa taskuunsa ja muristen kuin purtu koira istuutui entiselle paikalleen.

"Ja nyt, herrani", jatkoi tohtori; "kun nyt tiedän, että moinen miekkonen löytyy piirissäni, voitte olla vakuutettu siitä, että minä pidän teitä yöt päivät silmällä. Minä en ole ainoastaan lääkäri, vaan myös oikeuden jäsen, ja jos teitä vastaan ilmaantuu pieninkin moitteen aihe, vaikkapa vain sellainen

säädttömyyden vuoksi kuin tänä iltana osoittamanne oli, niin minä ryhdyn ponteviin toimenpiteisiin saadakseni teidät käsiini ja täysin vaarattomaksi. Tämä riittääköön!"

Tohtori Liveseyn hevonen saapui pian portaitten eteen ja hän ratsasti pois, mutta kapteeni pysyi hiljaa sen illan ja kotvat ajat jälkeenpäinkin.

2 Luku.

Musta koira ilmestyy ja katoaa

Vähän tämän jälkeen sattui ensimmäinen niistä salaperäisistä tapauksista, jotka lopulta vapauttivat meidät kapteenista, vaikka se ei, kuten saatte tietää, tapahtunutkaan hänen omasta tahdostaan. Kulumassa oli kylmä talvi pitkine, purevine pakkassäineen ja raivokkaine myrskyineen; jo alusta pitäen oli meille selvänä, ettei isäni arvatenkaan enää kevättä näkisi. Hän heikkeni päivä päivältä, ja äidilläni ja minulla oli koko ravintola hoidettavana. Puuhaa oli runsaasti, ja vastenmielistä vierastamme me emme paljon ajatelleet.

Oli muuan tammikuun aamu, nipistävän kylmä. Koko lahti oli pakkassumusta harmaana, pienet laineet liplattivat hiljaa rantakiviä vasten, aurinko oli vielä alhaalla ja sen säteet koskettelivat vasta vuorten huippuja ja kajastivat kaukana ulapalla. Kapteeni oli noussut tavallista aikaisemmin ja lyöntimiekka heiluen sinisen takin leveiden liepeiden alla, messinkinen kaukoputki kainalossa ja hattu takaraivolla lähtenyt kävelemään pitkin lahden rantaa. Muistan, miten hänen hengityksensä kävellessä jäi savuna hänen jälkeensä ja miten hän kallion taakse kääntyessään äkäisesti tuhautti nenäänsä, aivankuin yhä olisi tohtori Liveseytä muistanut.

Äitini oli yläkerrassa isän luona, ja minä katoin parhaillaan aamiaispöytää kapteenille, kun vierastuvan ovi aukeni ja sisään astui mies, jollaista en vielä ennen ollut nähnyt. Hän oli kelmeä, lihavanlanta olento; vasemmassa kädessä hänellä oli vain kolme sormea jäljellä; ja vaikka kupeella olikin lyöntimiekka, ei hän silti näyttänyt kovinkaan sotalaiselta. Minä pidin aina silmällä merenkulkijoita, olivatpa ne yksi- tai kaksijalkaisia, ja minä muistan, että tämä mies herätti minussa huomiota. Hänessä ei ollut paljonkaan merimiehen näköä, mutta sittenkin jotain suolaveden tuoksua.

Kysyin, mitä hän halusi, ja hän vastasi rommia maistavansa; mutta kun minä läksin sitä noutamaan, istahti hän pöydälle ja viittasi minua lähemmäksi. Minä jäin seisomaan paikalleni, pyyhlinä kädessäni.

"Tuleppa tänne, poikaseni", hän virkkoi. "Tulehan tänne lähemmäksi."

Minä astuin askeleen häneen päin.

"Onko tämä pöytä minun toveriani Billiä varten?" hän kysyi teeskennellysti naurahtaen.

Minä vastasin, etten tuntenut hänen toveriansa Bill-nimistä, ja että pöytä oli katettu meidän vieraallemme, jota me nimitimme kapteeniksi.

"Voihan Bill-toveriani nimittää yhtä hyvin kapteeniksikin", sanoi hän. "Hänellä on toisessa poskessa arpi ja käytöstapa hyvin miellyttävä, etenkin hänen juovuspäissään ollessaan. Sellainen se on minun Billini. Olettakaamme noin vain periaatteen vuoksi, että sinun kapteenillasi on arpi poskessa, ja vaikka vielä lisäksi, että se on oikeassa poskessa. Kas niin! Johan sanoin! No, onko nyt Bill-veikkoni tässä talossa?"

Sanoin, että hän on ulkona kävelemässä.

"Missäpäin, poikaseni? Minnepäin hän meni?"

Kun olin osoittanut hänelle kallion ja selittänyt, mistä kapteenin arvatenkin tapaisi ja miten pian, ja vastannut vielä muutamia muihin kysymyksiin, virkkoi mies: "Silloinhan voin vallan hyvin tyhjentää maljan Bill-veikon terveydeksi."

Ilme hänen kasvoillaan, kun hän nämä sanat lausui, ei ollut suinkaan miellyttävä, ja minulla oli omat syyni luullakseni, että vieras erehtyi, vaikkapa hän olisi tarkoittanutkin sitä mitä sanoi. Mutta eihän se minua liikuttanut, päättelin, ja sitäpaitsi ei ollut helppo tietää mitä tehdä. Mies pysytteli ulko-oven likistöllä ja pälyili nurkan taakse kuin hiirtä väijyvä kissa. Kerran minä poistuvin maantielle, mutta hän kutsui minut heti takaisin, ja kun en totellut hänen mielestään tarpeeksi nopeasti, niin muuttuivat hänen tahmaiset kasvonsa aivan kammottaviksi ja hän käski minut sisään kiroten niin hurjasti, että juoksujalkaa tottelin. Heti kun minä olin jälleen huoneessa, palasi hän entiselle paikalleen ja osaksi mairitellen, osaksi ivaten taputti minua olalle ja sanoi, että olin kiltti

poika, ja että hän jo oli minuun aivan mielistynyt. "Minulla on poika", selitti hän, "ja te olette niin toistenne näköiset kuin hyvät väkipyörät, ja hän on minun ylpeyteni. Mutta pojat tarvitsevat ensi kädessä kuria, poikaseni – kovaa kuria. Jos olisit Billin kera purjehtinut, niin et olisikaan seisonut tuolla toista käskyä odottaen, et maar. Se ei ollut Billin tapaista, eikä muidenkaan, jotka hänen kanssaan purjehtivat. Mutta tuollahan, toden totta, onkin Bill-veikkoseni, kaukoputki kainalossa, miekkonen. Me, poikaseni, menemme nyt takaisin vierastupaan oven taakse ja hämmästyttämme vähän Billiä, sitä vanhaa veikkoa."

Näin sanoen mies perääntyi vierastupaan ja asetti minut taakseen nurkkaan niin, että avonainen ovi piiloitti meidät kokonaan. Minä olin hyvin levoton ja pelästynyt, kuten voitte arvata, ja huomattuani että mies nähtävästi itsekin oli vähän peloissaan, en suinkaan rauhoittunut. Hän asetti miekkonsa helposti tavattavaksi, koetteli lähtikö ase helposti tupesta ja odotellessamme hän koko ajan nieleksi, aivankuin hänellä olisi ollut tulppa kurkussa, kuten sanotaan.

Vihdoinkin astui kapteeni huoneeseen, heitti oven perästään kiinni ja sivuilleen katsahtamatta käveli läpi tuvan suoraan aamiaispöytänsä ääreen.

"Bill", virkkoi mies äänellä, jonka hän mielestäni koetti saada rohkeaksi ja järeältä kalskahtavaksi.

Kapteeni pyörähti ympäri meihin päin. Hänen kasvoiltaan oli kaikki väri hävinnyt ja nenäkin oli sinertävä. Hän oli kuin mies, joka näkee aaveen tai pahan hengen tai jotain vielä pahempaa, jos sellaista löytyy; ja totta puhuen minun tuli sääli häntä, kun näin hänen niin äkkiä muuttuvan niin vanhaksi ja raihnaiseksi.

"Kas niin, Bill, tunnethan minut, – tunnet vanhan laivatoverisi, Bill, epäilemättä", mies puhui.

Kapteeni hengähti syvään melkein läähättäen.

"Musta Koira!" virkkoi hän.

"Kukapa muukaan?" vastasi toinen vähän rauhoittuneena. "Se entinen Musta Koira on tullut tervehtimään vanhaa laivatoveriaan Billiä 'Amiraali Benbow'n' ravintolassa. Oi Bill, Bill, monet mutkat on meidän molempien matkalla ollut siitä lähtien kun nämä kaksi ulotintani menetin", puhui hän typistettyä kättänsä ojentaen.

"No niin", kapteeni virkkoi, "olet saanut minut käsiisi, minkäpä sille. Puhu suusi puhtaaksi – mitä tahdot?"

"Tuo kuuluu aivan sinunlaiseltasi, Bill", Musta Koira vastasi, "sanoit toden sanan, Billy. Minä tahtoisin lasin rommia tältä pojanveitikalta, johon minä olen jo mielistynyt; ja me istuudumme pöydän ääreen, jos sallit, ja puhelemme kursailematta, kuten vanhat laivatoverit ainakin."

Kun minä palasin rommia tuoden, istuivat he jo kahden puolen kapteenin aamiaispöytää. Musta Koira oli oven puolella ja istui sivuittain niin, että voi pitää silmällä sekä toveriaan että myös, luullakseni, pakotietänsä.

Hän käski minua poistumaan ja jättämään oven auki. "Avaimenreiät eivät ole minua varten, poikaseni", huomautti hän. Minä jätin heidät kahden kesken ja vetäydyin tarjoiluhuoneeseen.

Vaikka koetinkin parhaani mukaan kuunnella, en kotvaan erottanut muuta kuin hiljaista sorinaa, mutta lopulta puhelu alkoi muuttua äänekkäämmäksi ja minä erotin muutamia sanoja, enimmäkseen kapteenin singahuttamia kirouksia.

"Ei, ei, ei, lopeta jo!" hän kerrankin huudahti. Ja hetken perästä kuulin: "Jos hirtttämisestä tulee kysymys, niin hirtä kaikki, sanon minä!"

Sitten yht'äkkiä huoneesta kuului kauheita kirouksia ja muuta meteliä – tuolit ja pöytä lensivät kumoon, teräs kilahti, joku parahti tuskasta ja samassa näin Mustan Koiran hurjasti pakenevan ja kapteenin ajavan häntä täyttä juoksua takaa. Molemmilla oli miekat kädessä ja ensin mainitun vasemmasta olkapäästä vuoti veri. Ovessa kapteeni tähtäsi pakenijaan viimeisen kauhean iskun, joka epäilemättä olisi häneltä selkärangankin katkaissut, ellei "Amiraali Benbow'n" suuri ovikilpi olisi sattunut eteen. Vielä tänä päivänäkin voitte nähdä loven kilven alareunassa.

Se isku oli ottelun viimeinen. Kerran tielle päästyään Musta Koira haavastaan huolimatta vilisti pakoon hämmästyttävän nopeasti ja tuossa tuokiossa hävisi kallion harjanteen taa. Kapteeni taas seisoi ovikilpeen tuijottaen aivan kuin järkensä menettänyt mies. Sitten hän pyyhkäsi kädellään kasvojaan useampaan kertaan ja palasi vihdoin takaisin huoneeseen.

"Jim, rommia", virkkoi hän; ja puhuessaan hän jo vähän horjahti ja nojautui toisella kädellään seinään.

"Oletteko haavoittunut!" huudahdin minä.

"Rommia", hän pyysi toistamiseen. "Minun täytyy muuttaa täältä. Rommia, rommia!"

Minä juoksin sitä noutamaan, mutta olin niin hätäntynyt, että pudotin lasin ja kaadoin juoman maahan. Jälkiä korjaillessani kuulin vierastuvasta romahduksen, ja kun juoksin sinne, näin kapteenin makaavan pitkän pituuttaan lattialla. Samassa äitini, huudoista ja metelistä pelästyneenä, tuli juosten alas yläkerrasta avukseni. Yhdessä kohotimme sitten kapteenin päätä lattiasta. Hän hengitti syvään ja vaivalloisesti, mutta silmät olivat kiinni ja kasvoilla pahaa ennustava väri.

"Oh, voi sentään", äitini huudahti, "tätä häpeätä huoneellemme! Ja isäraukkasi makaa sairaana!"

Me emme tienneet mitä kapteenille tehdä, emmekä muuta osanneet ajatella kuin että hän oli saanut kuolinhaavan vieraan miehen kanssa otellessaan. Minä sain rommin noudetuksi ja koetin valaa sitä hänen suuhunsa, mutta hänen hampaansa olivat tiukasti yhteenpuristetut ja leuat jäykät kuin rautaan valetut. Helpotuksen huokaus pääsi meiltä molemmilta, kun ovi aukeni ja tohtori Livesey astui sisään isääni katsomaan.

"Oi, tohtori", huudahdimme, "mitä tässä on tehtävä? Mihin hän on haavan saanut?"

"Haavan? Joutavia!" tohtori vastasi. "Yhtä vähän hän on haavoittunut kuin te tai minä. Mies on saanut kohtauksen, kuten jo ennustinkin. Ehkä te, rouva Hawkins, nyt tahdotte mennä yläkertaan miehenne luo ja, jos mahdollista, pitää hänet kaikesta tästä tietämättömänä. Minun täytyy nyt koettaa parhaani mukaan pelastaa tämän miekkosen kolminkertaisesti arvoton henki. Jim kai tuo minulle maljan."

Maljaa noutaessani oli tohtori jo käärintä ylös kapteenin hihan ja paljastanut hänen jäntevän käsivartensa. Siinä oli useassa kohti ihopiirroksia. "Täällä on onnea", "hyvä tuuli" ja "Billy Bones kuvittelee", olivat somasti piirretyt kyynärvarteen ja ylhäälle likelle olkapäätä oli maalattu hirsipuut, joissa roikkui mies. Kuva oli mielestäni erittäin taitavasti tehty.

"Sangen kuvaavaa", tohtori virkkoi sormellaan viitaten hirsipuihin. "Ja nyt, Billy Bones, jos se nimenne lienee, nyt katsomme verenne väriä. Jim", hän kysyi minulta, "pelkäätkö verta?"

"En, tohtori", vastasin.

"Pitele sitten maljaa", sanoi hän ja avasi samassa lansetillaan valtasuonen.

Verta oli runsaasti laskettu, ennenkuin kapteeni avasi silmänsä ja katseli harhaillen ympärilleen. Ensiksi hän tunsu tohtorin ja hänen kasvonsa huomattavasti synkistyivät. Sitten hänen katseensa sattui minuun ja hän näytti rauhoittuvan. Mutta äkkiä ilme hänen kasvoissaan muuttui ja hän koetti nousta istumaan huudahtaen:

"Missä on Musta Koira?"

"Ei täällä ole Mustaa Koiraa", tohtori vastasi, "ellei teitä itseänne oteta lukuun. Te olette juonut rommia, olette saanut kohtauksen aivan niin kuin ennustinkin; ja minä olen juuri, vaikka sangen vastahakoisesti, vetänyt teidät varmasta haudasta elävien joukkoon. Nyt, Bones –"

"Se ei ole nimeni", hän keskeytti.

"Saman tekevä", tohtori vastasi. "Sen nimenen on muuan merirosvo, jonka tunnen, ja saman nimen annan teille lyhyiden vuoksi. Ja nyt tahtoisin saada teille sanotuksi, että yksi rommilasi ei teitä tapa, mutta jos yhden otatte, niin otatte toisenkin ja monta muuta lisäksi; ja minä panen peruukkini pantiksi siitä, että jollotte te heti juomista lopeta, niin olette kuoleman oma – ymmärrätkö sitä? – kuoleman oma, ja te joudutte siihen paikkaan, joka teitä varten on valmistettu, kuten Raamatussa sanotaan. Nyt ylös, mies. Vielä tämän kerran autan teitä vuoteellenne."

Suurella vaivalla saimme hänet kuljetetuksi yläkertaan ja laskimme vuoteelle, johon hän vaipui kuin pyörtyäkseen.

"Muistakaa nyt", tohtori sanoi, "minä en ota teitä vastuulleni – rommin nimikin on teille kuolemaksi."

Näin sanoen hän läksi isäni luo, vieden minut mukanaan.

"Ei hätää", puhui hän heti kun oli sulkenut perästämme oven. "Olen laskenut hänestä verta siksi paljon, että hän pysyy jonkin aikaa hiljaa. Maatkoon nyt aloillaan viikon päivät – se on parasta sekä hänelle että teille; mutta uusi kohtaaminen hänet lopettaa."

3 Luku.

Musta merkki

Puolenpäivän tienoilla menin viemään kapteenille virkistäviä juomia ja lääkkeitä. Hän makasi jotenkin samassa asennossa, mihin olimme hänet jättäneet. Hän näytti sekä väsyneeltä että kiihoittuneelta.

"Jim", puhui hän, "sinä olet ainoa olento täällä, jolle voi jotain arvoa antaa, ja sinä tiedät, että minä olen aina ollut hyvä sinulle. Jok'ainoa kuukausi olen sinulle antanut hopearahan aivan omaksesi. Näet, toveri, miten huonossa kunnossa nyt olen ja kaikkien hylkäämänä. Jim, sinähän olet niin hyvä ja tuot minulle pikarin rommia, etkös tuokin, vanha toveri!"

"Tohtori – ", aloin.

Mutta hän keskeytti minut, hereten heikolla äänellä mutta sydämensä pohjasta sadattelemaan tohtoria. "Tohtorit ovat ämmiä joka kynsi", hän sanoi, "ja mitäpä tämäkään tohtori merimiehistä ymmärtäisi? Minä olen ollut uunikuumeissa paikoissa, ja miehet ovat kaatuilleet ympärilläni keltaisen kuumeen kynsissä, ja siunattu maaemo on aaltoillut kuin meri maanjäristyksen kourissa – tietäisikö tämä tohtori jotain sellaisista maista? – ja minä olen elänyt rommilla, kuuletko! Se on ollut ruokani ja juomani ja mies ja vaimo – kaikki; ja jos nyt en saa rommiani, niin olen kuin purjeeton laivarähjä tyynellä rannalla, ja vereni on lankeava sinun päällesi, Jim, ja tuon tohtori-ämmän päälle"; ja hän rupesi taas sadattelemaan. "Katsos, miten sormeni vapisevat", jatkoi hän surkealla äänellä. "Ne eivät pysy hetkeäkään yhdessä kohti. En ole saanut pisaraakaan koko tänä päivänä. Tohtori on hullu, pähkähullu! Jollen minä saa vähän rommia, Jim, niin kauheat näyt tulevat eteeni; minä olen jo ennenkin näkyjä nähnyt. Olen nähnyt Flint-ukon siinä nurkassa takanasi, nähnyt hänet selvästi kuin päivällä; ja jos näyt palaavat, niin muutun minä Kainiksi, sillä hurjasti olen minä elänyt. Sanoihan sinun tohtorisi itsekin, ettei yksi lasi minulle pahaa tee. Minä annan sinulle kiiltävän kultarahan pikarillisesta, Jim."

Hän hurjistui hurjistumistaan, ja se peloitti minua isäni vuoksi, joka oli hyvin heikkona ja tarvitsi hiljaisuutta. Sitäpaitsi eivät olleet vaikuttamatta tohtorin sanatkaan, joista minua muistutettiin, ja lahjomisyritys minua vielä harmitti.

"Rahoistanne en huoli", vastasin, "muuta kuin minkä olette isälleni velkaa. Yhden lasillisen tuon, mutta en myöskään enempää."

Kun juoman toin, tarttui hän siihen kärkeästä ja joi lasin pohjaan.

"Ai ai" sanoi hän, "tämä se joltakin maistuu. Mutta kuules, toveri, sanoiko se tohtori, kuinka kauan minun piti maata tässä vanhassa pesässä?"

"Viikko vähintään", vastasin.

"Tulimmaista!" huudahti hän. "Kokonainen viikko! Se on minulle mahdotonta; siihen mennessä he ovat jo toimittaneet minulle mustan merkin. Ne lurjukset koettavat tänäkin hetkenä saada minusta vihiä – nuo lurjukset, jotka eivät kyetse omaa saalistaan pitelemään ja himoitsevat nyt toisen omaisuutta. Onko se merimiehen tapaista; onko, kysyn minä? Mutta minä olen säästeliäs sielu. En ole koskaan rahojani tuhlaannut enkä hävittänyt ja minä vedän taas heitä nenästä. En minä heitä pelkää. Minä päästän vielä yhden reivin purjeissa ulos, toverini, ja näytän heille taas köyden päätä."

Puhuessaan hän kohottautui vaivalloisesti vuoteeltaan nojautuen olkapäähänini niin kovakouraisesti, että olin vähällä puhjeta huutamaan, ja liikutellen jalkojaan kuin olisivat ne olleet raskasta, vierasta tavaraa. Hänen sanansa, joiden piti kuulua niin innostuneilta, olivat surullisena vastakohtana heikolle äänelle, jolla ne lausuttiin. Hän vaikenä hetkeksi päästyään istumaan sängyn laidalle.

"Se tohtori on vienyt minulta voimat", murisi hän. "Korvani soivat. Laske minut takaisin vuoteelle."

Ennenkuin ehdin häntä auttaa, vaipui hän jo entiseen asentoonsa ja makasi siinä hetken äänettömänä. "Jim", hän vihdoinkin virkkoi, "sinähän näit sen tänpäiväisen merimiehen?"

"Mustan Koiranko?" kysyin.

"Ahaa! Musta Koira", sanoi hän. "*Hän* on paha mies; mutta pahempiakin on, jotka hänet lähettivät. Kuule nyt; jos minä en täältä pääse minnekään ja he saavat mustan merkin annetuksi, niin muista, että he tavoittelevat vanhaa merimiesarkkuani. Sinä kiipeät hevosen selkään – voithan sen tehdä, vai mitä? No niin, sinä kiipeät hevosen selkään ja menet – olkoon menneeksi, minä tahdon! – ja menet sen kirotun tohtori-ämmän luo ja pyydät häntä kutsumaan kokoon kaikki apurit – oikeuden palvelijat ja sen semmoiset – ja hän ottaa kiinni heidät kaikki 'Amiraali Benbow'ssa' – ukko Flintin koko varuskunnan, miehet ja pojat, – kaikki jotka ovat jälellä. Minä olin ensimmäinen perämies, ukko Flintin ensimmäinen perämies, ja minä yksinani tiedän paikan. Hän ilmaisi sen minulle maatessaan kuoleman kielissä kuten minä nyt. Mutta sinun ei tarvitse virkkaa mitään, elleivät he saa mustaa merkkiä minulle annetuksi, taikka ellet jälleen näe Mustaa Koiraa tai yksijalkaista merenkulkijaa – häntä eritoten."

"Mutta mikä se musta merkki on, kapteeni?" kysyin.

"Se on haaste, toveri. Minä ilmoitan sinulle, jos he saavat sen annetuksi. Mutta muista pitää silmäsi auki Jim, ja minä panen saaliit kahtia kanssasi, sen vakuutan kunniani kautta."

Hän puhui vielä, jonkin aikaa yhä heikommalla äänellä; mutta heti kun olin antanut hänelle lääkkeen, jonka hän otti kuin lapsi huomauttaen vain, että "jos konsaan merimies on lääkkeitä tarvinnut, niin olen minä nyt sellainen merimies", ja vaipui sitten syvään, horrosmaiseen uneen, jolloin minä läksin hänen luotaan. En tiedä, miten olisin menetellyt, jos kaikki olisi hyvin käynyt. Luultavasti olisin kertonut kaikki tohtorille, sillä minä pelkäsin kauheasti, että kapteeni katuisi tunnustuksiaan ja iskisi minut hengiltä. Mutta nyt kävikin niin, että isäni äkkiä kuoli samana iltana, ja se muutti asiat kokonaan. Luonnollinen surumme, naapurien käynnit, hautajaispuuhut ja toimet ravintolassa, jota kesken kaiken oli hoidettava, pitivät minua niin kovassa touhussa, ettei minulla ollut paljon aikaa edes ajatella kapteenia, sen vähemmin häntä pelätä.

Seuraavana aamuna hän jo tuli alakertaan, söi tavalliset ateriansa, vaikka entistä vähemmän, ja joi rommia luullakseni tavallista enemmän, sillä hän kävi itse sitä noutamassa anniskeluhuoneesta otsa rypyssä ja tuhautellen nenäänsä niin ankarana, ettei kukaan uskaltanut häntä vastustaa. Hautajaisten edellisenä iltana hän oli yhtä päihtynyt kuin ennenkin, ja ilkeältä tuntui, kun kuuli hänen surutalossa vetävän vanhaa, kauheata merimieslauluaan. Mutta niin heikko kuin hän olikin, pelkäsimme me häntä kuin kuolemaa, ja tohtori oli muutaman sairaustapauksen vuoksi matkustanut penikulmien päähän eikä isäni kuoleman jälkeen kertaakaan ollut luonamme. Olen sanonut, että kapteeni oli heikko, ja siltä todellakin näytti kuin olisi hän heikkoutunut eikä voimistunut. Hän kompuroi ylös ja alas rappusia, laahusti vierastuvasta anniskeluhuoneeseen ja sieltä taas takaisin, ja toisinaan hän pisti nenänsä ulos nuuhkaistakseen meri-ilmaa. Liikkuessaan hän nojasi seiniin ja hengitti vaivalloisesti ja nopeasti kuin vuoren jyrkänteitä kiipeillessä. Hän ei puhutellut kertaakaan minua erityisesti ja minä luulen, että hän oli melkein unohtanut avomielisyytensä; mutta muuten hän oli tavallista pikapäisempi ja, jos ottaa huomioon hänen heikkoutensa, entistään julmempi. Juovuksissa ollessaan hän nyt tavallisesti paljasti lyöntimiekkansa ja asetti sen eteensä pöydälle. Mutta samalla hän kiinnitti vähemmän huomiota muihin ihmisiin ja näytti hautovan omia ajatuksiaan, melkeinpä houraillevan. Kerrankin hän esimerkiksi rupesi kaikkien meidän suureksi hämmästykseksi laulamaan aivan erilaista laulua, jotain maalaisten rakkauslaulua, jonka hän varmaankin oli oppinut nuoruudessaan ennenkuin rupesi merimieheksi.

Tällaista oli elämämme aina maahanpanijaisten jälkeiseen päivään. Tuona kylmänä, sumuisena päivänä kello kolmen seuduissa iltapäivällä seisoin ulko-ovella mieli täynnä surullisia ajatuksia isäni kuoleman johdosta, kun näin jonkun tulevan hitaasti tietä pitkin. Hän oli nähtävästi sokea, sillä hän tunnusteli kepillä eteensä ja viheriä varjostin peitti hänen silmänsä ja nenänsä. Vanhuudesta tai heikkoudesta hän kulki kumarassa ja päällään hänellä oli suunnaton, ryysyinen merimieskauhtana,

jonka pään yli viskattu päähine teki hänet aivan muodottomaksi. En koskaan eläissäni ollut vielä nähnyt niin kauhean näköistä olentoa. Hän pysähtyi vähän matkan päähän ravintolasta ja puhui luonnottomalla, yksitoikkoisella nuotilla tyhjyyteen edessänsä.

"Tahtoisiko joku hyvä ystävä sanoa sokealle mies-raukalle, joka on kadottanut silmiensä kalliin valon puolustaessaan kunniakkaasti isänmaataan Englantia, ja Jumala siunatkoon Yrjö kuningasta! – missä tai missä osassa tätä maata hän nyt lienee?"

"Olette 'Amiraali Benbow'n luona Mustan Kummun lahden rannalla, mies hyvä", vastasin minä.

"Kuulen äänen", sanoi hän – "nuoren äänen. Tahdotteko ojentaa minulle kätenne, hyvä nuori ystäväni, ja viedä minut sisään?"

Minä ojensin käteni ja tuo kamala, hempeäpuheinen, silmätön olento samassa tarttui siihen kuin rautapihdeillä puristaen. Minä hämmästyin niin, että yritin ponnistautua irti otteesta, mutta sokea vetäisi minut yhdellä ainoalla nykäyksellä aivan vierellensä.

"Nyt, poika", virkkoi hän, "sinun on vietävä minut kapteenin luo."

"Sitä en", vastasin, "totta totisesti uskalla tehdä."

"Joutavia", virkkoi hän irvistäen, "vie minut suoraan sisään, taikka minä rusennan käsivartesi."

Ja näin sanoen hän väänsi kättäni niin armottomasti, että minä parahdin tuskasta.

"Teidän omaa parastanne", selitin, "minä tarkoitan. Kapteeni ei ole entisellään. Hänellä on paljastettu miekka edessään. Eräs toinen herra –"

"Eteenpäin mars", keskeytti hän; ja niin julmaa, kylmää ja ilkeätä ääntä kuin sen sokean miehen minä en vielä ollut kuullut. Se lannisti minut varmemmin kuin kipu, ja minä tottelin häntä viipymättä, kävellen suoraan ovelle ja vierastupaa kohti, jossa sairas merirosvomme istui rommistaan juopuneena. Sokea mies pysytteli aivan rinnallani, pidellen minua lujasti kiinni ja nojautuen minuun raskaammin kuin oikeastaan siedinkään.

"Vie minut suoraan hänen eteensä, ja kun olen näkyvissä, huuda 'Täällä' on eräs toverinne, Bill – '. Jos et niin tee, niin minä teen näin", ja hän puristi taas niin että päätäni huimasi.

Kaikki tämä sai minut niin mielettömästi pelkäämään sokeaa miestä, että minä unohdin kapteeniakin kammovani, ja vierastuvan ovea avatessani minä vapisevalla äänellä lausuin nuo sanat, jotka hän oli suuhuni pannut.

Kapteeni-parka kohotti katseensa, ja samassa kun hän näki tulijan, haihtui humala hänestä ja hän jäi selvänä miehenä tuijottamaan eteensä. Hänen kasvonsa eivät ilmaisseet niin paljon kauhua kuin kuolettavaa kipua. Hän yritti nousta, mutta luullakseni eivät hänen voimansa enää siihen riittäneet.

"Istu aloillasi, Bill", virkkoi sokea. "Vaikken minä näe, niin kuulen sormenkin liikahduksen. Asia kuin asia. Ojenna vasen kätesi. Poika, ota kiinni hänen vasemman kätensä ranteesta ja tuo se oikean käteni ulottuville."

Molemmat tottelimme häntä täsmälleen, ja minä näin hänen siirtävän jotain keppiä pitelevältä kämmeneltään kapteenin käteen, joka samassa puristui kiinni.

"Nyt se on tehty", sanoi sokea mies. Samassa hän äkkiä hellitti kätensä ja uskomattoman osavasti ja ketterästi pujahti vierastuvasta ulos tielle, jossa minä, liikkumattomana seisoessani, kuulin hänen keppinsä kopinan loittonemistaan loittonevan.

Kului kotvasen, ennenkuin kapteeni ja minä selvisimme järkiimme, mutta viimein minä päästin irti hänen ranteensa, jota yhä olin pidellyt, ja hän melkein samaan aikaan katsahti tarkkaavaisesti kämmeneensä.

"Kello kymmenen!" huudahti hän. "Kuusi tuntia. Vielä ennätämme heidät nipistää"; ja hän hyppäsi pystyyn.

Mutta samassa hän horjahti, vei kätensä kaulaansa, seisoi hetkisen huojuen ja kaatui sitten omituisesti äännähtäen kasvoilleen lattialle.

Minä kiiruhdin heti hänen luokseen äitiäni huutaen. Mutta kiirehtiminen oli turhaa. Äkkipikainen halvaus oli lopettanut hänen päivänsä. Omituista on – sillä miehestä en ollut koskaan

pitänyt, vaikka viime aikoina hän olikin alkanut käydä säälikseni – , että minä, heti kun huomasin hänet kuolleeksi, purskahdin valtavaan itkuun. Tämä oli toinen kuolemantapaus ympäristössäni, ja edellisen jättämä suru oli vielä tuoreena mielessäni.

4 Luku. Merimiesarkku

Luonnollisesti kerroin viipymättä äidilleni kaikki mitä olin saanut tietää – mikä minun ehkä olisi pitänyt jo paljon aikaisemmin tehdä – ; ja me huomasimme heti olevamme vaikeassa ja vaarallisessa asemassa. Osa kapteenin rahoista – jos hänellä niitä ollenkaan oli – kuului kieltämättä meille; mutta sangen luultavaa oli, etteivät hänen laivatoverinsa, ainakaan eivät ne kaksi, Musta Koira ja sokea mies, jotka olin nähnyt, olisi taipuvaisia luopumaan saaliistaan maksaakseen vainajan velat. Jos olisin seurannut kapteenin käskyä ratsastaa heti tohtori Liveseytä noutamaan, olisi äitini jäänyt yksin ja turvattomaksi, ja se ei nyt voinut käydä laatuun. Toiselta puolen emme kumpikaan voineet paljon kauemmin viipyä talossa; hiilien rapina keittiön liedessä, yksinpä kellon tikutuskin pelotti meitä. Ympäristössä kuului mielestämme lakkaamatta lähestyviä askeleita; ja muistaessani vierastuvan lattialla makaavaa kapteenin ruumista ja ajatellessani tuon kauhean, sokean kerjäläisen kuljeksivan lähistöllä valmiina joka hetki palaamaan, oli minulla monet kerrat, kuten sanotaan, kauhusta sydän kurkussa. Jotakin täytyi pian tehdä, ja viimein juolahti mieleemme lähteä yhdessä hakemaan apua kylästä. Sanottu ja tehty. Paljain päin juoksimme heti ulos pimenevän illan usmaiseen pakkaseen.

Kylään ei ollut monta sataa sylvä, vaikka se ei näkynytäkään viereisen lahdelman toiselta rannalta. Se oli päinvastaisella suunnalla kuin mistä sokea mies oli tullut ja minne hän oli mennyt, ja se seikka lisäsi tuntuvasti rohkeuttani. Monta minuuttia emme matkalla viipyneet, vaikka joskus pysähdyimme kuuntelemaan. Mutta mitään tavattomia ääniä eivät korvamme erottaneet – laineet vain rannalla hiljaksen liplattivat ja varikset raakkuivat metsässä.

Oli jo tulenvalon aika kylään päästessämme, enkä koskaan unohtane miten mieleni keventyi, kun näin sen valaistut akkunat ja oviaukot; mutta siihen supistuikin, kuten selville kävi, koko se apu, jonka siltä taholta saimme. Sillä – teidän mielestänne kai olisivat miehet saaneet hävetä menettelyänsä – ei yksikään sielu suostunut palaamaan kanssamme "Amiraali Benbow'hin." Mitä enemmän me vaikeuksistamme puhuimme, sitä kiihkeämmin he vaimoineen ja lapsineen kotiensa suojaan turvautuivat. Kapteeni Flintin nimi oli, vaikka se minulle olikin outo, muutamille tarpeeksi tuttu herättääkseen lannistavaa pelkoa. Muutamat miehet, jotka olivat olleet peltotyössä "Amiraali Benbow'n" tuolla puolen muistivat sitäpaitsi nähneensä tiellä useita outoja miehiä, ja, luullen heitä salakuljettajiksi, pujahtaneensa piiloon ja ainakin yksi oli nähnyt loggertilaivan niin sanotussa Kissan Kolossa. Jokainen, joka oli ollut kapteenin toveri, voi jo pelkällä tällä ominaisuudellaan pelästyttyä heidät pahanpäiväisesti. Loppujen loppu oli, että monet kyllä olivat valmiit ratsastamaan päinvastaiseen suuntaan tohtori Liveseyn luo, mutta ei kukaan halunnut auttaa meitä ravintolan puolustamisessa.

Sanotaan, että pelko tarttuu; mutta väittelystä kai, toiselta puolen, saa rohkeutta. Niinpä kun jokainen oli syynsä selvittänyt, piti äitini heille puheen. Hän ei vain niinkään, selitti hän, laskisi käsistään rahoja, jotka kuuluivat hänen isättömälle pojalleen. "Jos ei kukaan teistä uskalla", sanoi, "niin Jim ja minä uskallamme. Takaisin menemme samaa tietä kuin tulimmekin, eikä se teidän ansiota ole, moiset kollot, jänishousut. Me avaamme arkun, vaikka henkemme menisi. Ja teiltä, rouva Crossley, kai saan lainaksi tämän pussin, pannakseni siihen meille laillisesti kuuluvat rahat."

Luonnollisesti minä sanoin seuraavani äitiäni, ja luonnollisesti he kaikki ihmettelivät uhkarohkeuttamme, mutta ei vain kukaan mukaamme lähtenyt. Ainoa, minkä he tekivät oli, että he antoivat minulle ladatun pistoolin siltä varalta, että meitä ahdistettaisiin, ja lupasivat varustaa satuloidut hevoset käytettäväksemme, jos meitä paluumatkalla ajettaisiin takaa. Vielä lähettivät he poikasen ratsastamaan tohtorin asunnolle päin etsimään aseellista apua.

Sydämeni löi sangen terhakasti, kun läksimme kylmään yöhön vaaralliselle matkallemme. Täysikuu oli nousemassa ja pilkisti punaisena sumuvaipan yläreunan läpi. Tämä joudutti vielä

enemmän askeleitamme, sillä selvää oli, että ennenkuin takaisin ennättäisimme, olisi kaikkialla valoisaa kuin päivällä ja ken tahansa näkisi lähtömme. Hiljaa ja nopeasti pujotteleuduimme pensasaitojen vierustoita emmekä kuulleet tai nähneet mitään epäilyttävää, ja pian oli "Amiraali Benbow'n" ovi sanomattomaksi helpotukseemme sulkeutunut perästämme.

Minä telkesin sen heti sisäpuolelta ja me seisoimme hetken lähettäen pimeässä talossa, jossa vain kapteenin hengetön ruumis oli seuranamme. Äitini nouti sitten kynttilän tarjoiluhuoneesta ja käsikädessä etenimme vierastupaan. Kapteeni makasi siellä samassa asennossa kuin lähtiessämme selällään, silmät auki ja toinen käsi sivulle ojennettuna.

"Vedä verho alas, Jim", kuiskasi äitini; "ne voisivat tulla ulkoapäin kurkistelemaan. Ja nyt", jatkoi hän pyynnön täytettyäni, "meidän on saatava avain *tuolta* mutta kukahan sitä koskea tahtoo!" Hän huokasi nämä sanat lausuessaan.

Minä laskeuduin heti polvilleni. Lattialla hänen kätensä vieressä oli pyöreä paperin palanen, joka oli toiselta puolen mustattu. Se oli varmaankin tuo "musta merkki." Otin sen ylös, ja toiselta puolen keksin seuraavan, hyvällä ja selvällä käsialalla kirjoitetun, lyhyen tiedonannon: "Kello kymmeneen illalla on sinulla aikaa."

"Kello kymmeneen hän sai aikaa, äiti", sanoin; ja samassa meidän vanha seinäkello alkoi lyödä. Tämä äkillinen ääni säikäytti meitä pahanpäiväisesti; mutta hyviä uutisia se antoi, sillä kello oli vasta kuusi.

"Jim", sanoi äitini, "avain!"

Minä kopeloin kapteenin taskut. Vähän pientä rahaa, sormustin, vähän lankaa ja muutamia suuria neuloja, palanen rullatupakkaa, josta pää oli puraistu pois, käyräpäinen linkkuveitsi, taskukompassi, tulukset – siinä kaikki mitä löysin. Epäily alkoi jo vallata mieleni.

"Ehkä se onkin hänen kaulassaan", arveli äitini.

Kovin vastenmieliseltä tuntui ruumiiseen koskea, mutta minä voitin sen tunteen ja revin hänen paitansa kaulasta auki. Ja todellakin – siellä riippui avain tervaisesta nuoranpätkästä, jonka leikkasin poikki kapteenin omalla linkkuveitsellä. Tämä löytö valoi meihin uutta toivoa, ja viipymättä riensimme yläkertaan siihen pieneen kammioon, jossa hän niin kauan oli makaillut ja jossa hänen arkkunsa oli koko ajan ollut.

Ulkoapäin se oli aivan tavallisen merimiesarkun näköinen. Päähän oli poltinraudalla painettu "B" ja nurkat olivat aivan kuin pitkällisestä kovakätisestä käytännöstä typistyneet ja runneltuneet.

"Anna minulle avain", äitini sanoi; ja vaikka kansi oli jotenkin kankea, sai hän arkun tuossa tuokiossa avatuksi.

Kitkerä tupakan ja tervan haju tuoksahti sisältä, mutta päälläpäin ei näkynyt muuta kuin hyvä, huolellisesti harjattu ja kokoon laskettu vaatekerta. Äitini vakuutti, ettei sitä oltu kertaakaan käytetty. Niiden alta alkoi tulla esiin sekatavaraa – astemittari, tinatuoppi, useita tankoja tupakkaa, kaksi sangen kaunista pistoolia koteloineen, palanen hopeakankea, vanha espanjalainen taskukello ja muutamia halpa-arvoisia enimmäkseen muokalaistekoisia koristeita, pari messinkijalustaista kompassia ja viisi tai kuusi omituista länsi-intialaista näkinkenkää. Muuta arvokasta emme toistaiseksi olleet löytäneet kuin hopeapalasen ja koristeet, ja ne eivät tarkoitukseemme soveltuneet. Alla oli vanha, merisuolan valkaisema merimiestakki. Äitini tempasi sen kärsimättömästi ulos arkusta ja takin alta paljastuivat meille viimeiset tavarat, öljykankaalla päällystetty käärö, jossa näytti olevan papereja, ja purjekangaspussi, josta kosketellessa kuului kuin kullan kilinää.

"Kyllä minä näytän noille roistoille, että olen tunnollinen nainen", äitini sanoi. "Minä tahdon vain maksun saamisestani enkä penniäkään enempää. Pitelehan rouva Crossleyn pussia." Ja hän ryhtyi laskemaan kapteenin velkaa merimiespussista toiseen.

Siitä syntyikin aikaaviepä ja vaivalloinen tehtävä, sillä rahat olivat peruisin eri maista ja arvoltaan erilaisia – Espanjan dublonit, Ranskan louisdorit, Englannin guineat ja monet muut oli sullottu sekaisin samaan pussiin. Guineoita oli kaikkein vähemmän ja ainoastaan ne äitini tunsivat.

Kun olimme saaneet noin puolet summasta lasketuksi, tartuin äkkiä äitini käsivarteen, sillä kylmän illan hiljaisuudesta kuulin äänen, joka sai vereni jähmettymään – kuulin sokean miehen kepin kopisevan routaisella tiellä. Se läheni lähenemistään, ja me kuuntelimme henkeä pidättäen. Sitten se kolahti kovasti ulko-oveen ja me kuulumme tartuttavan kädensijaan ja salvan ratisevan, kun tulija koetti avata ovea. Sitten seurasi pitkä hiljaisuus sekä ulkona että sisällä. Viimein alkoi kepin kopina jälleen kuulua, ja sanomattomaksi iloksemme se vähitellen eteni siksi kuin kokonaan häipyi hiljaisuuteen.

"Äiti", virkoin, "ota kaikki ja lähdetään pois", sillä minä olin vakuutettu siitä, että teljetty ovi oli herättänyt epäluuloja ja toisi pian koko joukkueen kimppuumme kuin ampiaisparven. Toisekseen ei kukaan muu kuin se, joka kerran oli tuon sokean miehen tavannut, voi ymmärtää miten tyytyväinen olin siitä, että olin teljennyt oven.

Mutta pelästyksestään huolimatta ei äitini tahtonut ottaa kolikkoakaan enempää kuin mihin hän oli oikeutettu eikä taas suostunut vähempäänkään tyytymään. Hän selitti, että seitsemänten tuntiin oli vielä runsaasti aikaa; hän tiesi mitä hänelle oli tuleva ja sen hän tahtoi saada. Kinailimme vielä tästä, kun kummun rinteellä kuului lyhyt, hiljainen vihellys. Se riitti liiaksikin meille. "Otan sen minkä olen saanut lasketuksi", äitini virkkoi ponnahtaen seisoalleen.

"Ja minä otan tämän jäännöksen maksuksi", sanoin minä öljykankaaseen käärröön tarttuen.

Seuraavassa tuokiossa me jo hiivimme alas rappusia, jättäen kynttilän tyhjän arkun viereen. Hetkinen vielä ja me olimme ulkona paeten täyttä juoksua. Viime hetkessä olimmekin pakoon lähteneet. Sumu häipyi nopeasti; kuu jo valaisi kirkkaasti ylängöt kummallakin puolen meitä ja ainoastaan ravintolan ympäristöllä ja laakson pohjassa sumu vielä oli siksi sakea, että se salasi pakomme alkumatkan. Paljon ennen kuin pääsisimme edes puolimatkaan, me jo kummun rinteellä joutuisimme kuun valoon. Eikä siinä vielä ollut kaikki. Korvamme erottivat jo juoksevia askeleita, ja kun tähystelimme niiden suuntaan, näimme edestakaisin heiluvan valopilkun, joka läheni nopeasti ja osoitti, että joku tulijoista kantoi lyhtyä.

"Poikani", virkkoi äitini äkkiä, "ota rahat ja juokse edelleen. Minun voimani ovat lopussa."

Nyt oli meidän viimeinen hetkemme lyönyt, ajattelin. Miten sadattelinkaan naapuriemme pelkuruutta, miten soimasinkaan äitini tunnokkaisuutta ja saituruutta, hänen uhkarohkeuttaan alussa ja heikkouttaan nyt. Onneksi olimme juuri pienen sillan luona. Minä autoin horjahtelevan äitini tämän reunalle ja siellä hän huohottaen vaipui olkapääni varaan. En tiedä miten voimani riittivät siihen, ja pelkäänpä että käsittelin häntä sängen kovakouraisesti, mutta minun onnistui laahata hänet törmältä alas ja jonkun verran sillan kaaren alle. Kauemmas en kyennyt häntä vetämään, sillä silta oli niin matala, että vain ryömimällä voin sen alla liikkua. Sinne meidän oli nyt jäätävä – äitini oli melkein kokonaan näkyvissä ja me molemmat kuulomatkassa ravintolasta.

5 Luku.

Sokean miehen viimeiset hetket

Uteliaisuuteni oli tavallaan pelkoani voimakkaampi, sillä minä en voinut jäädä piilopaikkaani, vaan ryömin takaisin törmälle, josta pääni pensaan suojaan piiloittaen, näin koko maantien ovemme edustalla. Tuskin olin tähystyspaikkaani päässyt, kun vihollisemme alkoivat saapua. Heitä oli seitsemän tai kahdeksan ja tulivat he täyttä juoksua, lyhtyä kantava mies vähän edellä. Kolme miestä juoksi yhdessä pidellen toisiaan kädestä, ja sumussakin tunsin keskimmäisen heistä sokeaksi kerjäläiseksi. Samassa jo hänen äänensä todisti arvanneeni oikein.

"Murtakaa ovi!" hän huudahti.

"Kyllä, kyllä!" vastasi pari kolme ääntä ja lyhdyn kantajan seuraamana hyökkäsivät miehet "Amiraali Benbow'ta" vastaan. Sitten näin heidän pysähtyvän ja kuulin heidän hiljaa puhelevan, aivan kuin olisivat hämmästyneet tavatessaan oven avonaisena. Mutta pysähdys ei ollut pitkälinen, sillä sokea mies alkoi jälleen jaella käskyjään. Hänen äänensä kajahti kovemmalta ja kimakammalta kuin ennen, aivan kuin olisi hän ollut mielenjännityksestä ja raivosta aivan hurjistunut.

"Sisään, sisään!" huusi hän sadatellen miesten hitautta.

Neljä viisi miestä totteli heti ja pari jäi kerjäläisen luo. Seurasi hiljaisuus, sitten kuului hämmästynyt huudahdus ja ääni ilmoitti talosta:

"Bill on kuollut!"

Mutta sokea vastasi vain sadatellen heidän hitauttaan.

"Tarkastakaa hänet, joku teistä lurjustelijoista, ja muut ylös arkkua noutamaan", huusi hän.

Kuului selvään, miten vanhat rappusemme ratisivat, miesten juostessa yläkertaan koko talo kai tutisi. – Pian kuului uusia hämmästyneitä huudahduksia; kapteenin huoneen ikkuna töytäistiin auki niin että lasit säpäleinä helisivät, ja mies työnsi ulos päänsä ja hartiansa selittäen alhaalla seisovalle sokealle kerjäläiselle:

"Pew, ne ovat ehtineet ennen meitä. Joku on tyhjentänyt arkun pohjaa myöten."

"Onko se siellä?" karjui Pew.

"Rahat ovat täällä."

Sokea ei sanonut rahoista välittävänsä.

"Flintin käärröä tarkoitan", huusi hän.

"Ei sitä täällä näy", mies vastasi.

"Kuulkaa te siellä alhaalla, onko se sitten Billin vaatteissa?" karjui taas sokea.

Toinen mies, arvatenkin se, joka oli jäänyt kapteenin ruumista tarkastelemaan, tuli nyt ravintolan ovelle. "Bill on jo puhdistettu", vastasi hän, "eikä ole mitään jällellä."

"Sen on tuo ravintolan väki tehnyt – se poika. Kunpa olisinkin häneltä silmät puhkaissut!" huudahti sokea Pew. "He olivat aivan äsken täällä – ovi oli lukittu, kun sitä koetin. Hajautukaa, pojat, ja etsikää heidät käsiin."

"Totta totisesti, tulenkin jättivät palamaan", vakuutti mies ikkunasta.

"Hajautukaa etsimään. Nuuskikaa joka nurkka hökkelistä!" käski Pew, lyöden keppiään maantiehen.

Sitten seurasi ankara myllerrys koko vanhassa ravintolassamme; raskaita askelia kumisi kaikkialta, huonekaluja heiteltiin kumoon, ovia lyötiin säpäleiksi, niin että kaiku kallioista vastasi. Toinen toisensa jälkeen tulivat miehet jälleen ulos tielle ja selittivät, ettei meitä mistään löytynyt. Samassa kuului vihellys, yhtäläinen kuin se, joka oli säikäyttänyt meidät kapteenin rahoja laskiessamme, mutta nyt se kuului kahteen kertaan. Minä olin luullut sitä sokean miehen hyökkäysmerkiksi väelleen, mutta nyt älysin, että se olikin kylänpuoleiselta kummulta annettu merkki ja, päättäen sen vaikutuksesta merirosvoihin, se varoitti heitä lähestyvistä vaarasta.

"Dirkin merkki taas", sanoi joku. "Kahdesti! Meidän täytyy hävitä, miehet."

"Hävitä, jänishousu!" Pew huudahti. "Dirk oli jo alussa suuri pelkuri – älkää hänestä välittäkö. Heidän täytyy olla aivan lähistöllä, kauas he eivät ole ehtineet – he ovat aivan käsissämme. Hajautukaa etsimään, koirat! Kies'avita, olisivatpa silmäni vielä jäljellä."

Tämä toivomus näytti vähän vaikuttavan, sillä pari miestä alkoi silmäillä sinne tänne romukasoihin, mutta mielestäni he etsivät vain toisella silmällä ja toisella pälyivät heitä uhkaavaa vaaraa. Muut miehet seisoivat epäröivinä tiellä.

"Teitä odottavat tuhannet, ja te hullut vielä vitkastelette! Te olisitte rikkaat kuin kuninkaat, jos sen löytäisitte, ja te tiedätte, että se on täällä, mutta kuitenkin epäröitte kuin nahjukset. Ei kukaan teistä uskaltanut astua Billin eteen, mutta minä – sokea – sen tein! Ja nyt menee tilaisuus käsistäni teidän tähtenne! Minä jään edelleenkin köyhäksi, ryömiväksi, rommia kärkkyväksi kerjäläiseksi, vaikka voisin ajella keinuissa vaunuissa. Jos teillä olisi rohkeutta kuin hauilla merrassa niin saisitte heidät vielä kiinni."

"Viisi heistä, Pew, meillähän on dublonit!" murisi joku.

"He ehkä ovat etsittävämmme piiloittaneet", toinen lisäsi. "Ota rahat, Pew, äläkä turhia rähise."

Näistä vastaväitteistä Pew lopulta kokonaan menetti malttinsa ja alkoi huitoa tovereitaan oikealle ja vasemmalle. Useampi kuin yksi sai ankaran iskun hänen kepiään.

Miehet puolestaan sadattelivat sokeata seuranpettäjää, uhkailivat häntä kamalasti ja koettivat turhaan tarttua hänen keppiinsä ja riistää sen hänen käsistään.

Tämä riita pelasti meidät, sillä miesten vielä kiistellessä kuului kyläpuoleiselta kummulta uusi ääni – nelistävien hevosten kavionkopinaa. Melkein samassa silmänräpäyksessä pamahti ahon reunasta pistoolinlaukaus. Se oli nähtävästi viimeinen varoitus uhkaavasta vaarasta, sillä rosvot pyörähtivät heti pakoon juosten eri haaroille, mikä rantaa pitkin, mikä yli kummun, niin että puolessa minuutissa heistä ei näkynyt ketään muita kuin Pew. Hänet he olivat jättäneet jälkeensä joko yksistään säikähdyksestä tai kostaakseen hänelle ilkeät sanat ja iskut. Siellä hän nyt raivoissaan töytäili tiellä edestakaisin, kopeloiden kepillä eteensä ja huudellen tovereitaan. Lopulta hän läksi väärään suuntaan ja juoksi muutamia askeleita ohitseni kylään päin, huutaen: "Johnny, Musta Koira, Dirk, älkää jättäkö Pew-vanhusta, toverit – älkää toki Pew-ukkoa!"

Samassa kumahti kavionkopina kummun laelta ja neljä tai viisi ratsumiestä ilmestyi sinne kuunvaloon. Täyttä laukkaa karauttivat he sitten rinnettä alas.

Pew älysi nyt erehtyneensä, pyörähti huudahtaen takaisin, ja juoksi suoraa päätä ojaan, jonne hän vierähti nurin niskoin. Mutta pian oli hän taas jaloillaan ja ryntäsi nyt aivan mielettömänä suoraan etumaisen hevosen jalkoihin.

Ratsastaja koetti häntä väistää, mutta turhaan. Kimakasti parahtaen lensi Pew kumoon, kaviot kolhivat häntä säälimättä ja vilahtivat ohi. Hän kaatui kyljelleen, vaipui siitä hiljaa kasvoilleen eikä liikahtanut enää.

Minä ponnahtin ylös ja huusin ratsastajille. He pidättelivät hevosiaan tapaturmasta pelästyneinä, ja pian näin keitä he olivat. Yksi heistä, joka pysytteli toisten takana, oli sama poika, joka kylästä oli lähtenyt tohtori Liveseyn luo, muut olivat tullivirkamiehiä, jotka hän oli tavannut matkalla ja joiden kera hän oli älynnyt kääntyä heti takaisin. Ylitarkastaja Dance oli kuullut puhuttavan Kissan Kolossa piileksivästä loggertista ja lähtenyt samana iltana ratsastamaan meille päin. Tätä seikkaa saimme äitini ja minä kiittää pelastuksestamme.

Pew oli kuollut. Äitini taas tointui heti kun olimme kantaneet hänet kylään ja vailleet häntä kylmällä vedellä. Hän ei enää tiennyt pelosta mitään, vaikka yhä valittelikin tappiotaan rahojen jaossa. Ylitarkastaja ratsasti sillä välin Kissan Kololle niin nopeasti kuin pääsi, mutta kun hänen miestensä oli laaksossa laskeuduttava satulasta ja talutettava, toisinaan autettavakin hevosiaan ja kuljettava aina yllätyksen pelosta varovasti, ei ollut mikään ihme, että heidän perille päästessä loggertti jo oli matkalla, vaikka vielä likellä rantaa. Hän huusi sitä pysähtymään. Vastaukseksi käski ääni aluksesta häntä pysyttelemään poissa kuunvalosta, taikka saisi hän lyijypalasan kalloonsa. Samassa vinkuikin kuula hänen käsivartensa vieritse. Hetkisen sen jälkeen alus jo kääntyi niemen ympäri ja hävisi

näkyvistä. Ylitarkastaja seiso i rannalla kuin "kala kuivalla maalla", kuten hän sanoi, eikä voinut muuta tehdä kuin lähettää miehen varoittamaan B:ssä olevaa tullialusta. "Ja se", hän sanoi, "ei ole tyhjää parempi. He pääsivät kauniisti käsistämme, eikä sille enää mitään mahda. Siitä vain", hän lisäsi, "on mieleni hyvä, että astuin Pew-päällikön varpaille"; sillä silloin hän jo oli kuullut minun kertomukseni.

Minä menin hänen kanssaan takaisin "Amiraali Benbow'hin", ja niin perinpohjin hävitettynä asumusta tuskin voitte kuvitellakaan. Yksin seinäkellonkin olivat roistot heittäneet lattiaan etsiessään hurjina minua ja äitiäni; ja vaikka oikeastaan ei muuta oltu viety pois kuin kapteenin rahapussi ja pieni määrä hopearahoja käsikassasta, selvisi minulle heti, että me olimme taloudellisesti häviöllä. Hra Dance ei voinut tilannetta mitenkään auttaa.

"He saivat rahat, sanoitte? No, mitä he sitten Hawkins, vielä etsivät? Enemmätkö rahoja, arvatakseni!"

"Ei, herra, eivät he rahoja etsineet, ellen erehdy", vastasin. "Luulenpa että se tavara on povitaskussani; ja suoraan sanoakseni minä mielelläni soisin, että se pantaisiin varmaan talteen."

"Totta tosiaan, poikani, oikeassa olet", vastasi hän. "Minä otan sen jos sallit."

"Ajattelin, että ehkä tohtori Livesey..." aloin.

"Aivan oikein", hän keskeytti iloisesti, "aivan oikein – se on hieno mies ja lisäksi oikeuden jäsen. Ja johtuupa nyt mieleeni, minähän voinkin itse ratsastaa sinne ja tehdä selkoa tapahtumista hänelle tai junkkarille. Pew on kuollut, siitä ei päästä. En häntä sure, mutta hän on kuollut, nähkääs, ja ihmiset syyttävät siitä hänen majesteettinsa tullipäällikköä, jos he yleensä ketään voivat syyttää. Kuule nyt, Hawkins, jos haluat, niin otan sinut mukaani."

Kiitin häntä sydämellisesti tarjouksesta ja me astelimme takaisin kylään, jossa hevoset olivat. Sillä aikaa kuin minä kerroin äidille lähdöstäni, olivat kaikki jo nousseet satulaan.

"Dogger", sanoi Dance, "teillä on hyvä hevonen; ottakaa tämä poika taaksenne."

Heti kun istuin satulassa, pidellen kiinni Doggerin vyöstä, antoi ylitarkastaja lähtökäskyn ja seurue lähti tasaista ravia etenemään tohtori Liveseyn asunnolle päin.

6 Luku.

Kapteenin paperit

Me ratsastimme koko matkan hyvää kyytiä siksi kunnes pysähdyimme tohtori Liveseyn oven edustalle. Talo oli vallan pimeässä.

Hra Dance käski minua laskeutumaan satulasta koputtaakseni ovelle, ja Dogger auttoi minut toisen jalustimen avulla alas. Palvelustyttö tuli heti avaamaan oven.

"Onko tohtori Livesey kotona?" kysyin.

Tyttö vastasi kieltävästi; tohtori oli tullut iltapäivällä kotia, mutta mennyt kartanoon päivällisille junkkarin luo.

"Me menemme sinne, pojat", hra Dance virkkoi Kun matka oli lyhyt, en noussut enää satulaan, vaan juoksin Doggerin jalustinremmistä pidellen kartanon portille ja sieltä pitkää, kuun valaisemaa ja lehdettömien puiden reunustamaa kujaa pitkin suureen, vanhaan puutarhaan, jota kartanon valkoiset rakennusrivit ympäröivät. Täällä hra Dance laskeutui satulasta, otti minut mukaansa ja pääsi muutaman sanan vaihdettuaan sisään.

Palvelija ohjasi meidät matoilla verhottua käytävää pitkin suureen kirjastohuoneeseen, jossa oli kirjahyllyjä seinät täynnä ja rintakuvia hyllyjen päällä. Siellä istuivat, kahden puolen loimuavaa takkavalkeaa, junkkari ja tohtori Livesey piiput hampaissa.

En ollut koskaan ennen nähnyt junkkaria niin läheltä. Hän oli kookas mies, yli kuuden jalan pituinen ja ruumiiltaan roteva. Hänen kasvonsa olivat pöhöttyneet, karkeatekoiset ja pitkillä matkoilla ahavoituneet ja käyneet ryppyisiksi. Kulmakarvat olivat pikimustat ja herkkäliikkeiset, ja tämä antoi hänen kasvoilleen sävyn, josta olisit päättänyt hänen luonteensa tuliseksi mutta ei pahansuisiseksi.

"Käykää sisään, hra Dance", virkkoi hän hyvin arvokkaasti ja alentuvaisesti.

"Hyvää iltaa, Dance", sanoi tohtori päättään nyökäyttäen. "Ja hyvää iltaa sinullekin, Jim-ystäväni. Mikä hyvä tuuli teidät tänne tuo?"

Ylitarkastaja ojentausi suoraksi ja jäykäksi ja saneli kertomuksensa kuin ulkoläksyn. Olisittepa nähneet, miten kuuntelijat kurottautuivat eteenpäin, silmäilivät merkitseväisesti toisiaan ja kokonaan unhottivat piippunsa hämmästyksestä ja mielenkiinnosta. Kuultuaan kuinka äitini palasi takaisin ravintolaan, tohtori löi kädet polviinsa ja junkkari huudahti "Mainiota!" ja taittoi pitkän piippunsa lieden laitaan.

Kotvan ennen kuin kertomus oli lopussa, hra Trelawney (se oli näet junkkarin nimi, kuten muistanette) oli jo noussut tuoliltaan ja käveli edestakaisin huoneessa, ja tohtori oli, aivan kuin paremmin kuullakseen ottanut puuteroidun peruukin päästään ja näytti nyt hyvin omituiselta luonnollisine, lyhyeksi leikattuine hiuksineen.

Vihoviimein hra Dance lopetti kertomuksensa.

"Hra Dance", junkkari virkkoi, "te olette hyvin jaloluontoinen mies. Sen, että ratsastitte kumoon tuon mustan, ilettävän konnan, luen teille ansioksi, herrani, aivankuin olisitte torakan tappanut. Tämä Hawkins poikanen onkin oikea valtti, huomaan mä. Hawkins, soitapa tuota kelloa! Hra Dancen täytyy saada vähän olutta."

"Jim, sinulla", tohtori puhui, "on siis se tavara, jota he himoitsivat, vai kuinka?"

"Tässä se on", minä vastasin, ojentaen hänelle öljykankaisen käärön.

Tohtori katseli sitä joka puolelta, aivankuin hänen sormensa olisivat kipinäineet avaamishalusta. Hän pisti kuitenkin käärön avaamattomana takkinsa taskuun.

"Junkkari", virkkoi hän, "kun Dance on saanut oluensa, täytynee hänen luonnollisesti mennä virkatoimiinsa, mutta Jim Hawkinsin tahtoisin pidättää täällä viettämään yön talossani, ja luvallasi ehdotan, että lihapiirakka noudetaan tänne hänen illallisekseen."

"Tahtosi tapahtukoon, Livesey", junkkari vastasi. "Hawkins on hyvästikin piirakan ansainnut."

Suuri hanhipiirakka tuotiin nyt sivupöydälle ja minä söin vankan illallisen, nälkäinen kun olin. Isännät sillävälän lausuivat hra Dancelle vielä muutamia kohteliaisuuksia ja lähettivät sitten hänet pois.

"Ja nyt, junkkari", tohtori virkkoi.

"Ja nyt, Livesey", sanoi junkkari samaan henkäykseen.

"Kukin kerrallaan, kukin kerrallaan puhukoon", nauroi tohtori Livesey. "Olet kai tuosta Flintistä kuullut kerrottavan?"

"Hänestäkö kuullut!" huudahti junkkari. "Hänestäkö kuullut! Hän oli verenhimoisin merirosvo, mikä konsaan on aaltoja kyntänyt. Mustaparta oli lapsi Flintiin verraten. Espanjalaiset pelkäsivät häntä niin mielettömästi, että minä toisinaan oikein ylpeilin siitä, että hän oli englantilainen. Näillä omilla silmilläni olen nähnyt hänen märssypurjeensa Trinidadin ulkopuolella, ja minun jänishousulaivurini pyörsi heti takaisin muutamaa Espanjan satamaan."

"Olen minäkin hänestä kuullut täällä Englannissa", tohtori sanoi. "Mutta nyt on kysymys siitä, oliko hänellä rahoja."

"Rahoja", huudahti junkkari. "Etkö ole tarinaa kuullut? Mitäpä muuta ne roistot olisivat vaanineet, elleivät juuri rahoja? Mistäpä he muusta kuin rahasta piittäisivät? Minkäpä muun kuin rahan vuoksi ne hirtehet vaaraan antautuisivat?"

"Siitä pian saamme selvän", vastasi tohtori. "Sinä olet vain niin kauhean kuumaverinen ja suurisuinen, etten puheenvuoroa saa. Minä tahtoisin vain tietää seuraavan seikan: jos minulla nyt olisi taskussani joitain osviittoja siitä, minne Flint on aarteensa haudannut, niin olisikohan saaliimme suurikin?"

"Saaliimmeko!" junkkari huudahti. "Minä sanon vain, että jos meillä on edessämme nuo osviitat, joista puhuit, niin minä varustan laivan Bristolin telakassa ja otan sinut ja tämän Hawkinsin mukaani ja etsin aarteiden käsiin vaikka vuosi etsimiseen kuluisi."

"Koska siis", tohtori virkkoi, "Jim sopii seuraan, niin me avaamme käärön", ja hän asetti sen eteensä pöydälle.

Käärö oli ommeltu kiinni, ja tohtorin täytyi ottaa esiin ammattisalkkunsaa ja leikata neulokset lääkäriksaksillaan. Siinä oli kaksi esinettä – kirja ja sinetöity paperi.

"Ensiksi tutkimme kirjan", huomautti tohtori.

Junkkari ja minä kurottauduimme katsomaan avausta hänen olkansa yli, sillä tohtori Livesey oli ystävällisesti viittanut minutkin paikaltani pöydän ääreen löydöstämme nauttimaan. Ensimmäisellä sivulla oli vain tuollaisia lauseen katkelmia, joita ihminen joutessaan ja harjoittelakseen tavallisesti kynä kädessä piirtelee. Muuan oli sama kuin kapteenivainaan ihokaiverrus "Billy Bones kuvittelee", toisessa paikassa oli "Hra W. Bones, matruusi", "Ei enempää rommia", "Pahan Keyn kohdalla hän sen sai", ja muutamia muita pätkiä, enimmäkseen yksityisiä, käsittämättömiä sanoja. En voinut olla arvailematta, kuka se oli joka sen "sai", ja mitä "se" oli, jonka hän sai. Sangen varmaan puukon iskun selkäänsä.

"Eipä tästä paljon viisastuta", virkkoi tohtori Livesey lehteä kääntäessään.

Seuraavat kymmenen tai kaksitoista sivua olivat täynnä kummallisia tilivientejä. Rivin toisessa päässä oli päivämäärä ja toisessa rahasumma aivan kuin tavallisessa tilikirjassa, mutta niiden välissä oli selittävän tekstin asemesta vain eri määrä ristejä. Kesäk. 12 p: nä 1745 esimerkiksi oli seitsemänkymmentä puntia saatu joltakin, mutta saannin selityksenä oli ainoastaan kuusi ristiä. Muutamissa tapauksissa kuitenkin oli vielä paikan nimi lisätty, kuten "Caracasien kohdalla", taikka vain leveys ja pituus ilmaistu, kuten "62° 17' 20", 190° 2' 40."

Viennit käsittivät melkein kaksikymmentä vuotta ja summien suuruus lisääntyi sen mukaan, mitä myöhemmältä ajalta ne olivat. Viimein oli viiden kuuden väärän yhteenlaskun perästä kirjoitettu loppusumma ja piirretty sanat: "Bones, hänen kassansa."

"Tästä en pääse hullua hurskaammaksi", sanoi tohtori Livesey.

"Kaikkihan on päivänselvää", huudahti junkkari. "Tämä on sen sydämettömän koiran tilikirja. Nämä ristit ovat piirretyt niiden laivojen tai kaupunkien nimien asemasta, jotka he

upottivat tai ryöstivät. Summat merkitsevät roiston osinkoja ryöstösaaliista ja siihen, missä hän pelkäsi epäselvyyttä syntyvän, hän, kuten näette, liitti jonkin lisäselvityksen. 'Caracasín kohdalla' esimerkiksi: jokin laiva ryöstettiin mainitun rannikon edustalla. Jumala auttakoon niitäkin sieluja, jotka olivat laivan miehistönä – ahvenen valtakunnan asujia aikoja sitten."

"Oikein arvattu", virkkoi tohtori. "Siitä näkee, mikä hyöty matkailemisesta on. Aivan oikein! Ja summat suurenevat, kuten näette, sitä myöten kuin hän arvossa nousee."

Kirjassa ei ollutkaan juuri mitään muuta, lukuunottamatta loppuun jääneille tyhjiille lehdille kirjoitettuja muistiinpanoja moniainden paikkojen asemasta ynnä taulukko ranskalaisten, englantilaisten ja espanjalaisten rahojen muuttamisesta käypään rahaan.

"Tarkka mies!" tohtori huudahti. "Häntä ei vain niinkään petetty!"

"Ja nyt", virkkoi junkkari, "tarkastamme tämän toisen."

Paperi oli sinetöity useasta paikasta käyttämällä sormustinta sinettinä; ehkä juuri sitä sormustinta, jonka olin löytänyt kapteenin taskusta. Tohtori avasi sinetit hyvin varovaisesti ja sitten levisi eteemme saaren kartta, jossa oli pituudet ja leveydet, ilmansuunnat, vuorien, lahtien ja sisäreittien nimet ja kaikki yksityiskohdat, joita konsanaan voi tarvita ohjatakseen laivan turvalliseen satamaan saaren rannoilla. Se on noin yhdeksän peninkulman [Englannin maili (*mile*) = noin 1,6 km] pituinen ja noin viiden levyinen. Muodoltaan se oli kuin vedestä ylös kohottautuva lihava lohikäärme, sillä oli kaksi erinomaista maan suojaamaa satamaa, ja keskellä oli vuori, jonka nimeksi oli merkitty "Tähystäjä." Kartalla oli useita myöhempiä lisäyksiä, etupäässä kolme punaisella piirrettyä ristiä – kaksi saaren pohjoispäässä, yksi lounasosassa, ja tämän viereen oli samalla musteella ja pienellä, siistillä käsialalla, joka täydellisesti erosi kapteenin epäsäännöllisestä töherryksestä, kirjoitettu sanat: "Aarteen pääosa tässä." Kartan toisella puolen oli vielä seuraavat ohjeet kirjoitettu samalla käsialalla:

Korkea puu, Tähystäjän rinteellä, yksi aste pohjoiseen pohjoiskoillisesta.

Luuranko-saari itäkaakosta itään.

Kymmenen jalkaa.

Kankihokea on pohjoisessa laatikossa; sen löytää itäisen kummun suunnasta, kymmenen sylvä etelään mustasta kalliosta kasvojen suuntaan.

Aseet löytää helposti hietakummusta, pohjoisen sisäreitin pohjoisen niemen nenässä; suunta neljännes pohjoiseen idästä.

J. F.

Siinä kaikki; mutta niin lyhyet kuin ohjeet olivatkin ja minulle käsittämättömät, riemastuttivat ne junkkaria ja tohtori Liveseytä.

"Livesey", puhui junkkari, "sinä lopetat heti jonninjoutavat ammattihommasi. Huomenna minä lähden Bristoliin. Kolmessa viikossa – kolmessa viikossa – kahdessa viikossa – kymmenessä päivässä – meillä on parhain laiva ja valituin laivaväki koko Englannissa. Hawkins saa laivapojan arvon. Sinusta tuleekin erinomainen laivapoika, Hawkins. Sinä, Livesey, olet laivan lääkäri, minä amiraali. Redruthin, Joycen ja Hunterin otamme mukaan. Tuulet ovat meille suotuisat matkamme nopea ja paikan löydämme helposti, ja rahaa on vaikka syödä – vaikka kullassa piehtaroida – taikka koko ikämme voileipiä heittää."

"Trelawney", sanoi tohtori, "minä lähden totisesti kerallasi ja Jim myös; menestyköön yrityksemme. Vain yhtä miestä minä pelkään."

"Ken hän on?" junkkari huudahti. "Mikä sen koiran nimi on?"

"Sinua itseäsi", tohtori vastasi, "sillä sinä et voi pitää kieltäsi kurissa. Me emme ole ainoat, joiden tiedossa on tämä paperi. Nuo miehet, jotka tänään kävivät ravintolan kimppeun – rohkeita, epätoivoisen hurjia miehiä – ja muut, jotka odottelivat purjealuksessa, ja vielä monet muut, uskallan väittää, jotka eivät ole kaukana – ne ovat joka kynsi päättäneet saada rahat käsiinsä maksoi mitä maksoi. Ei kukaan meistä saa siihen asti liikkuu yksikseen kunnes pääsemme vesille. Jim ja minä

oleksimme yksissä odotellessamme, ja sinä otat Joycen ja Hunterin seuraasi, kun lähdet ratsastamaan Bristoliin. Ja ennen kaikkea, kukaan meistä ei saa sanaakaan hiiskua löydöstämme."

"Livesey", vastasi junkkari, "aina sinä olet oikeassa, minä vaikenen kuin muuri."

TOINEN OSA: LAIVAKOKKI

7 Luku.

Minä matkustan Bristoliin

Kului kauemmin kuin junkkari luuli, ennenkuin olimme valmiit lähtemään merelle; ja meidän alkuperäistä suunnitelmaamme ei voitu toteuttaa – ei edes tohtori Liveseyn aikomusta pitää minut aina seurassaan – niinkuin olimme edellyttäneet. Tohtoriin täytyi matkustaa Lontooseen hoitamaan erään lääkärin virkaa; junkkarilla oli paljon puuhaa Bristolissa ja minä taas asustin vanhan Redruthin, metsänvartijan, turvissa kartanossa. Olin kuin vanki, mutta mieli täynnä meriunelmia ja mitä viehättävimpiä kuvitteluja ihmeellisistä saarista ja seikkailuista. Minä mietiskelin tunnittain karttaa, jonka kaikki yksityiskohdat tarkkaan muistin. Istuessani talonhoitajan huoneessa takkavalkean ääressä minä kuvittelin lähestyvänä saarta jos miltä suunnalta, tutkin jokaisen kapanalan sen pinnasta, kapusin lukemattomat kerrat sille korkealle kummulle, jota he "Tähystäjäksi" nimittivät, ja nautin mitä ihmeellisimmistä ja vaihtelevimmista näköaloista, jotka sen huipulta eteeni aukenivat. Toisinaan saari oli sakeanaan viljeltyä, joiden kanssa taistelimme, toisinaan taas vaarallisia eläimiä, jotka meitä hätyyttelivät; mutta kuitenkin ei kuvitteluissani minulle tapahtunut mitään niin tavatonta ja traagillista kuin sittemmin todellisuudessa.

Näin vierivät viikot, kunnes eräänä kauniina päivänä saapui tohtori Liveseylle osoitettu kirje, jonka osoitteeseen oli lisätty: "Jos hän ei ole kotona, avatkoon tämän Tom Redruth tai nuori Hawkins." Ohjetta seuraten luimme – tai oikeammin minä luin, sillä metsänvartija ei oikein saanut selvää muusta kuin painetusta sanasta – seuraavat tärkeät tiedonannot:

"Vanhan Ankkurin ravintola, Bristol, 1 p. maalisk. 17 – .

"Veli Livesey!

"Kun en tiedä, oletko kartanossa vai yhä Lontoossa, lähetän tämän kirjeen yhtäläisenä kumpaankin paikkaan.

"Laiva on ostettu ja varustettu. Se on ankkurissa valmiina lähtemään merelle. Soreampaa kuunaria et ole koskaan nähnyt – lapsikin sillä purjehtisi – kahden sadan tonnin alus, nimi *Hispaniola*.

"Sain sen vanhan ystäväni Blandlyn avulla, joka on osoittautunut olevansa kaikessa mitä ihmeteltävin mies. Tuo verraton mies aivan orjana raatoi minua auttaakseen, ja samoin, voin lisätä, kaikki muutkin Bristolissa tekivät heti kun saivat vihiä matkamme päämäärästä – aarteesta, tarkoitan."

"Redruth", virkoin, keskeyttäen kirjeen lukemisen, tämä ei ole tohtori Liveseyn mieleen. Junkkari ei ole sittenkään voinut olla puhumatta – ."

"Kaikkeaa vielä, kenellepä siihen parempi oikeus olisi?" murahti metsänvartija. "Junkkariko ei saisi tohtori Liveseylle puhua mitä tahtoo, hä?"

Vastaus tukki minulta suun ja minä luin edelleen:

"Blandly itse keksi *Hispaniolan* ja sai sen ihmeellisen älykkäällä tavalla aivan pilahinnasta. Bristolissa on joukko ihmisiä, jotka ovat perin käsittämättömän epäluuloisia Blandlyyn nähden. He itsepäisesti vain väittävät, että tuo kunnon mies olisi rahasta valmis mihin tahansa, että *Hispaniola* oli hänen laivansa, ja että hän kiskoi siitä minulta huikean hinnan – mitä kouraantuntuvinta panettelua. Ei kukaan heistä uskalla kuitenkaan kieltää laivan hyviä puolia.

"Siihen asti meni kaikki kuin leikkiä lyöden. Työmiehet – laivanvarustajat ja muut – olivat kyllä kiusallisen hitaita; mutta aika senkin solmun selvitti. Laivan miehistö, se se oli joka pääni pyörälle pani.

"Halusin tasaluvuin kaksikymmentä miestä – olivatpa he sitten oman maan miehiä, merirosvoja tai inhottavia ranskalaisia – ja minulla oli hitonmoinen puuha, ennenkuin edes puoli tusinaa oli pestattu. Silloin potkaisi onni minua niin ihmeellisesti, että sain käsiini juuri sellaisen miehen, jota tarvitsin.

"Laiturilla seisoessani jouduin aivan sattumalta puheisiin hänen kanssaan. Sain tietää, että hän oli merimies, omisti muutamaa ravintolan, tunsikin kaikki Bristolin merenkävijät, oli menettänyt terveytensä maalla ja tarvitsi kokin hyvän makuusijan voidakseen jälleen lähteä merelle. Sanoi tallustelleensa tuona aamuna laiturille, vetääkseen vähän suolaisen veden hajua nenäänsä.

"Tuo minua summattomasti liikkutti – samoin sinäkin olisit sitä tuntenut – ja sulasta säälistä minä heti pestasin hänet laivan kokiksi. Häntä nimitetään Pitkäksi John Silveriksi, ja hän on menettänyt toisen jalkansa; mutta se on mielestäni vain kunniaksi, koskapa hän on menettänyt jalkansa palvellessaan isänmaata kuolemattoman Hawken johdolla. Hänellä ei ole ollenkaan eläkettä, Livesey. Ajattele, miten nurinkurisessa ajassa me elämmekin!

"No niin, minä luulin löytäneeni vain kokin, mutta olinkin pestannut koko miehistön. Silverin kanssa me muutamassa päivässä keräsimme kokoon joukon sitkeimpiä merikarhuja, mitä ajatella saattaa. Ei heitä nautinnokseen katsele, mutta kasvoista päätäten he ovat mitä pelottominta väkeä. Vakuutan, että heidän avullaan vaikka fregatin voittaisimme.

"Pitkä John vielä erotti kaksi niistä kuudesta tai seitsemästä miehestä, jotka olin saanut käsiini. Käden käänteessä hän osoitti minulle, että he olivat juuri sellaisia keltanokkia merimiehiksi, joita meidän vakavalla seikkailuretkellä oli vältettävä.

"Minä olen mitä parhaimmissa voimissa ja reippaammalla mielellä, syön kuin hevonen, nukun kuin pölky, enkä kuitenkaan saa oikeata ilon hetkeä ennenkuin kuulen merikarhujeni kolistelevan ankkurikiertimen kimpussa. Ulos merelle, hei! Hitto aarteet vieköön! Meren loiste se pääni on pyörälle pannut. Tule siis, Livesey, lintuna lentäen, älä hetkeäkään siekaile, jos minua arvossa pidät.

"Lähetä heti Hawkins Redruthin vartioimana pistäytymään äitinsä luona, ja tulkaa sitten molemmat kiireimmän kautta Bristoliin.

"John Trelawney."

"J. K. En tullut maininneeksi, että Blandly, joka sivumennen sanoen lähettää apujoukon meitä etsimään, ellemme elokuun loppuun ole takaisin palanneet, on löytänyt purjehduspäälliköksi erinomaisen miehen. Jäykkäniskainen mies hän on, ikävä kyllä, mutta muuten kerrassaan aarre. Pitkä John Silver kaivoi taas esiin hyvin pätevän perämiehen, Arrow nimeltään. Ylilaivurina minulla on mies, joka puhalttaa säkkipilliä, Livesey; meidän *Hispaniolallamme* on siis kaikki järjestetty oikein sotalaivan mallin mukaan.

"En muistanut kertoa sinulle, että Silver on varoissaan oleva mies; tiedän, että hänellä on pankissa tili, jota ei koskaan tyhjäksi oteta. Hän jättää vaimonsa ravintolaa hoitamaan, ja kun hän ei ole rumimpia naisia, suotanee anteeksi sellaisille vanhoille pojille kuin sinä ja minä olemme jos he arvelevatkin, että miehen lähettää jälleen merille vaimo yhtä paljon kuin terveyskin."

J. T.

J. K. – Hawkins saa viipyä yhden yönseudun äitinsä luona.

J. T.

Voinette kuvitella minkälaisen riemastuksen minussa tämä kirje herätti. Olin aivan pois suunniltani ilosta, ja jos koskaan olen miestä halveksinut, niin halveksin nyt Redruthia, joka vain murisi ja valitteli. Jokainoa hänen apulaisistaan olisi ollut valmis vaihtamaan paikkaa hänen kanssaan, mutta junkkarin toivomukset kävivät toiseen suuntaan ja junkkarin toivomukset olivat heille kaikille lakina. Ei kukaan muu kuin Redruth olisi uskaltanut edes nurista.

Seuraavana aamuna me lähdimme jalkaisin "Amiraali Benbowiin" ja siellä tapasin äitini hyvissä voimissa. Kapteeni, joka niin kauan oli ollut kiusanamme oli mennyt sinne, missä pahat ihmiset eivät enää ole toisten vaivana. Junkkari oli korjauttanut kaikki vauriot ja uudelleen maalauttanut vierashuoneet ja nimikilven, olipa hankkinut lisää huonekalujakin, – ennen kaikkea kauniin nojatuolin äidilleni anniskeluhuoneeseen. Hän oli vielä hankkinut passaripojankin, jottei äitini olisi ilman apua minun poissa ollessani.

Vasta tuon pojan nähtyäni minä käsitin asemani. Siihen saakka minä olin ajatellut seikkailuja, jotka minua odottivat, enkä ollenkaan kotia, josta oli erottava. Nyt kun näin tuon kömpelön vieraan, joka jäi äitini seuraksi minun sijaani, tunkivat kyynleet ensi kerran silmiini. Pelkäänpä tehneeni pojan päivät sangen karvaiksi. Hän kun oli toimeensa tottumaton, sain minä tuhkatiheään tilaisuuksia ojentaa ja moittia häntä, enkä minä suinkaan laiminlyönyt käyttää niitä hyväkseni.

Yö kului ja seuraavana päivänä päivällisen jälkeen Redruth ja minä olimme jälleen matkalla. Sanoin hyvästit äidilleni ja lahdelmalle, jonka rannalla olin pienestä pitäen elänyt, ja vanhalle rakkaalle "Amiraali Benbow'lle" – vaikka se uudelleen maalattuna ei enää ollut minulle yhtä rakas kuin ennen. Viimeisinä oli mielessäni kapteeni, joka niin usein oli töyhtöhattuinen, arpisine poskineen ja messinkisine kaukoputkineen rannikkoa astellut. Samassa jo olimme tien mutkauksessa, ja kotini hävisi näkyvistäni.

"Kuninkaallisen Yrjön" luona nousimme postivaunuun. Minut sullottiin Redruthin ja erään lihavan, vanhan herrasmiehen väliin. Nopeasta liikkeestä ja kylmästä ilmasta huolimatta minä kai jo alusta asti olin torkahdellut ja nukkunut sitten kuin pölkkä myötä- ja vastamäet, ohi kaikkien pysäkkien, sillä kun tyrkkäys kylkeeni minut lopulta herätti ja minä avasin silmäni niin näin vaunumme seisovan suuren rakennuksen edustalla kaupungissa ja päivän jo kotvan sitten nousseen.

"Missä ollaan?" kysyin.

"Bristolissa", vastasi Tom. "Tule ulos."

Hra Trelawney oli asettunut asumaan erääseen ravintolaan kauas laivatokkien luo, valvoakseen töitä kuunarilla. Sinne meidän oli käveltävä, ja suureksi ilokseni vei tie sinne pitkin laitureita, monilukuisten, kaiken kokoisten ja lajisten ja kaikista maista kotoisin olevien laivojen ohi. Muutamalla miehistö työskenteli laulaen, toisella riippui miehiä korkealla pääni yläpuolella nuorista, jotka eivät näyttäneet hämähäkin lankaa paksummilta. Vaikka olinkin koko ikäni elänyt rannikolla, tuntui minusta nyt siltä, kuin en koskaan ennen olisi ollut meren lähistöllä. Tervan ja suolan tuoksu oli minulle aivan uutta. Minä näin mitä ihmeellisimpiä keulakuvia, jotka olivat olleet kaukana, valtamerien toisella puolen. Vielä minä näin paljon vanhoja merimiehiä, rengaskorvaisia ja kierreviiksisiä ja tervatukkaisia, näin heidän huojuvan, kömpelön merimieskäyntinsä; ja vaikka minä olisin nähnyt yhtä monta kuningasta tai arkipiispaa, niin ei riemastukseni olisi ollut suurempi.

Minähän olin itsekin merelle lähdössä, merelle kuunarissa, jossa oli pilliipiipari ylilaivurina ja tervatukkaisia, laulavia merimiehiä – merelle, kohti tuntematonta saarta, ja haudatuista aarteita etsimään!

Olin vielä näiden unelmieni vallassa, kun äkkiä töksähdimme suuren ravintolan edustalle ja tapasimme junkkari Trelawneyn, joka täydelliseen, tukevasta sinisestä verasta valmistettuun meriupseerin pukuun puettuna ja erinomaisesti merimiehen käyntiä matkien tuli hymyillen vastaamme.

"Siinähan tekin olette", hän huudahti. "Tohtori tuli jo eilisiltana Lontoosta. Mainiota! Laivaseurue on täysilukuinen!"

"Voi, herrani", minä huudahdin, "milloin lähdemme?"

"Lähdemme?" vastasi hän. "Huomenna!"

8 Luku. "Tähystäjässä."

Suursteltuani junkkari antoi minulle John Silverille "Tähystäjään" osoitetun kirjelipun ja selitti, että minä helposti löytäisin talon, kun vain kulkisin tokkia pitkin ja silmäilisin pientä kapakkaa, jonka kilpenä oli suuri messinkinen kaukoputki. Minä läksin asialleni aivan haltioissani siitä, että sain täten tilaisuuden nähdä vielä enemmän laivoja ja merimiehiä, ja pujotteleuduin eteenpäin suurten ihmisparvien ja kuormavankkurien ja tavarakääryjen välitse, sillä tokissa oli nyt touhu ylimmillään. Viimein löysin tarkoitetun talon.

Se olikin sangen miellyttävä seurustelupaikka. Kilpi oli äsken maalattu, ikkunoissa oli sievät punaiset verhot, lattialle oli ripoteltu puhdasta hietaa. Kummallakin puolen kulki kadut ja molemmille antoivat avonaiset ovet, joista selvään näki matalaan, avaraan huoneeseen, vaikka tupakan savu sen täyttikin sakeana pilvenä.

Vieraat olivat enimmäkseen merimiehiä ja niin äänekkäitä, että minä hetkisen epäröin ovella, ennenkuin uskalsin astua sisään.

Siinä odotellessani tuli sivuhuoneesta mies, jonka heti ensi silmäyksellä arvasin Pitkäksi Johniksi. Hänen vasen jalkansa oli melkein lonkasta poikki, ja vasenta kainaloansa hän tuki sauvaan, jota hän käytteli tavattoman ketterästi, hypellen sen avulla paikasta toiseen kuin mikäkin lintu. Hän oli hyvin kookas ja vankka, naama leveä kuin kinkun kylki – sileä ja kalvakka, mutta älykäs ja myhäilevä. Hän näyttikin olevan mitä parhaimmalla tuulella, vihelteli pöytien välitse liikkeessään, ja mieluisimmille vierailleen hänellä oli joku leikkisä sana tai taputus olkapäälle varattuna.

Sanoakseni nyt teille totuuden olin jo silloin, kun junkkari Trelawney kirjeessään mainitsi pitkästä Johnista, ruvennut pelkäämään, että hän kukaties olisi sama yksijalkainen merenkävijä, jota vanhassa "Benbow'ssa" olin niin kauan odotellut. Mutta heti kun ravintolassa miehen näin, minä muutin mieltäni. Olin nähnyt kapteenin ja Mustan Koiran ja sokean Pew'n ja luulin tietäväni, minkälaisilta merirosvot näyttivät – aivan toisenlaisia heidän piti mielestäni olla kuin tämä siisti ja iloinen ravintoloitsija.

Minä rohkaisin heti mieleni, astuin sisään ja menin suoraan miehen luo, joka sauvaansa nojaten puheli muutaman vieraansa kanssa.

"Hra Silver, sir?" kysyin, ojentaen kirjelippua.

"Aivan oikein, poikaseni", vastasi hän, "se on kun onkin nimeni. Kukapa sinä sitten?" Samassa hän, junkkarin kirjelmän huomattessaan, näytti aivan kuin säpsähtävän.

"Ahaa!" huudahti hän äänekkäästi ja ojensi minulle kätensä, "jo ymmärrän. Sinä olet meidän uusi laivapoikamme; hauskaa tutustua."

Ja hän puristi käteni suureen, tukevaan kouraan.

Samassa muuan kauempana istunut vieras äkkiä nousi ja kiiruhti ovelle. Se olikin lähellä, ja tuossa tuokiossa hän hävisi kadulle. Mutta tuo kiire oli kiinnittänyt häneen huomioni, ja minä tunsin hänet ensi silmäyksellä. Hän oli sama talinaamainen mies, jolta oli kaksi sormeaa poikki, ja joka ensimmäisenä oli ilmestynyt "Amiraali Benbow'hin."

"Ahaa!" minä huudahdin, "ottakaa tuo kiinni! Se on Musta Koira!"

"Viisi siitä ken hän on", Silver huudahti, "mutta hän ei ole maksanut laskuaan. Harry, ota hänet kiinni!"

Muuan oven luona istuvista hyökkäsi pakenevan perään.

"Olipa hän vaikka Amiraali Hawke, niin laskunsa hänen maksaa täytyy", Silver huudahti, ja päästäen sitten irti käteni hän kysäsi: "Miksi häntä sanoitkaan? Musta mikä?"

"Koira, sir", vastasin. "Eikö hra Trelawney ole teille kertonut merirosvoista? Hän oli yksi niistä?"

"Vai niin!" Silver huudahti. "Minun huoneessani! Ben, juokse pian Harryn avuksi. Oliko hän siis niitä roikaleita? Morgan, sinäkö hänen seurassaan olit? Tänne mies!"

Mies, jota hän Morganiksi nimitti – vanha, harmaahapsinen, ruskeanaamainen merikarhu – totteli nolona käskyä, pyöritellen mälliä poskessaan.

"Kuules nyt, Morgan", Pitkä John hyvin ankarasti saneli, "ethän sinä koskaan ennen ollut nähnyt tuota Mustaa – Mustaa Koiraa, vai oletko, hä?"

"En koskaan, sir", Morgan vastasi kunniaa tehden.

"Etkä tiennyt hänen nimeänsä, vai?"

"En, sir."

"Tuhat tulimmaista, Morgan, kiitä sitten onneasi!" isäntä huudahti. "Jos sinä olisit ollut osallisena johonkin sellaiseen, niin totta totisesti et toista kertaa olisi jalallasi talooni astunut. Mitä hän puhui sinulle?"

"En oikein muista, sir", Morgan vastasi.

"Pääkö sinulla on hartioillasi, vaiko tuuskoppa?" Pitkä John tiuskasi. "Vai et oikein muista! Ehkä sinä et oikein tiennyt, kenen kanssa puhelit, hä? Kas niin, mitä hän juorusi – matkoista, kapteeneista, laivoista, hä? Suu puhtaaksi! Mitä hän sanoi?"

"Me puhelimme kurittamisesta, sir", Morgan vastasi.

"Kurittamisesta? Vai kurittamisesta! Mieluinen puheenaihe, totta tosiaan! Mene paikoillesi, moukka."

Kun Morgan oli astella nytkytellyt entiselle paikalleen, kuiskasi Silver minulle hyvin tutunomaisesti, aivan kuin mielistellen:

"Hän on perin rehti mies, tuo Tom Morgan – älyä vain ei ole liiaksi. – Niin, se Musta Koira!" jatkoi hän sitten kovaan ääneen. "Se nimi on minulle aivan outo, kerrassaan outo. Mutta sittenkin minä vähän kuin muistelen, että minä olen – niin olenhan minä nähnyt sen roiston. Hän on käynyt täällä, nyt muistankin, erään sokean kerjäläisen seurassa."

"Oikein muistatte, aivan varmaan", sanoin minä. "Minä tunnen senkin miehen. Hänen nimensä oli Pew."

"Niin olikin!" Silver huudahti aivan haltioissaan. "Pew! Se oli hänen nimensä ihka varmaan. Roiston perikuvalta näytti! Jos nyt saamme kiinni tuon Mustan Koiran, niin kapteeni Trelawney saa kuulla uutisia! Ben on hyvä juoksija, harvat merimiehet hänet juoksussa voittavat. Tuhat tulimmaista, hänen pitäisi saada mies kiinni, vaikka kintut katkeis! Vai puhui se kurittamisesta! *Minä* hänet kuritan!"

Näin puhuessaan hän koko ajan hypperi sauvansa varassa lattialla, löi kämmenensä pöytään ja näytteli niin luonnollisesti vihastunutta, että Old Baileyn tuomari ja Bow Streetin salapoliisikin olisi häntä uskonut. Vanhat epäluuloni olivat heränneet eloon, tavatessani Mustan Koiran "Tähystäjässä", ja minä pidin kokkia tarkasti silmällä. Mutta hän oli minulle liian ovela, ja kun miehet hengästyneinä palasivat ja kertoivat, että he olivat väkijoukossa häipyneet karkurin jäliltä ja että heitä oli epäilty varkaiksi, niin minä olin valmis vaikka vannomaan, että Pitkä John Silver oli viaton.

"Kas niin, Hawkins", virkkoi hän, "nyt minä olen kauniisti kiikissä. Mitä nyt kapteeni Trelawney ajattelee, Tuo kirottu hollantilainen istui minun omassa huoneessani ja joi minun rommiani! Sinä tulet ja sanot minulle totuuden vasten naamaa, ja minä sallin hänen näyttää meille kaikille köyden päätä aivan nenäni edessä! Kuule, Hawkins, sinun täytyy puolustaa minua kapteenin edessä. Sinä olet vain poikanen, mutta nokkela poikanen. Näin sen jo sisään astuessasi. Sanos nyt mitä minä, puujalalla kompuroiva, olisin voinut tehdä? Siihen aikaan kun olin yliperämies, minä olisin hypännyt hänen rinnalleen, ottanut hänet näiden kahden kämmenen väliin ja höyhentänyt, höyhentänyt niin että – mutta nyt –"

Samassa hän vaikenä ja hänen leukansa vaipui alaspäin aivan kuin olisi hänelle jotain mieleen juolahtanut.

"Maksu?" hän huudahti. "Kolme annosta rommia! totta totisesti, kautta puukoipeni, enkö aivan unhottanutkin maksuani!"

Ja heittäytyen penkille hän herkesi nauramaan niin että kyyneleet silmissä kiilsivät. Minuunkin tarttui hänen iloisuutensa ja me nauroimme kilpaa, niin että huone kaikuna vastasi.

"Olenpa minä oikea vanha merikoiri", hän viimein puhui poskiaan kuivaillen. "Sinä ja minä sopsisimme erinomaisen hyvin yhteen, Hawkins, sillä varmaan minua luultaisiin laivapojaksi. Mutta nyt, valmistautukaamme matkalle. Tämä ei käy päinsä. Velvollisuus on velvollisuus, miehet. Minä panen päähäni vanhan höyhenniekka-hattuni ja tulen kerallasi kapteeni Trelawneyn luo antamaan tästä asiasta selityksen. Muista näet, nuori Hawkins, että asia on vakava, etkä sinä enkä minä pääse siitä, luullakseni, kunnialla. Ei kumpikaan meistä ollut kyllyiksi nokkela. Mutta tuhat tulimmaista, miten sukkelasti minä sentään pääsin rahoistani!"

Hän rupesi uudelleen nauramaan ja niin sydämellisesti, että vaikka minusta tuossa ei ollutkaan mitään sukkelaa, niin yhdyin vastoin tahtoonikin hänen iloonsa.

Lyhyellä taipaleellamme pitkin laivarantaa hän oli mitä hauskin seuratoveri, sillä hän kertoili minulle kaikista laivoista, joiden ohi kuljimme, niiden taklauksesta, kantavuudesta ja kansallisuudesta, selitteli töitä, joita kullakin tehtiin – miten muuan purki, toinen lastasi ja kolmas valmistautui lähtemään merelle. Tuon tuostakin hän kertoi minulle pieniä juttuja laivoista ja miehistä tai toisteli jotakin erikoista meritermiä kunnes opin sen perinpohjin. Minä aloin ymmärtää, että hän oli mitä parhain matruusi.

Kun saavuimme ravintolaan, istuivat tohtori Livesey ja junkkari yhdessä lopettelemassa olutnelikkoa ja käristettyjä voileipiä, jotka he olivat tilanneet ennenkuin lähtisivät kuunariaan tarkastamaan.

Pitkä John kertoi tapahtuman sangen lennokkaasti ja tarkalleen totuudenmukaisesti. "Niinhän se oli vai mitä, Hawkins?" kysäsi hän vähän väliä, ja minä en voinut muuta kuin vahvistaa hänen sanansa tosiksi.

Molemmat herrat valittivat, että Musta Koira oli päässyt pakoon; mutta kaikki me olimme yksimielisiä siitä, että asialle ei enää mitään mahtanut, ja saatuaan osakseen muutamia tunnustuksen sanoja Pitkä John tarttui kainalosauvaansa ja poistui.

"Kaikki miehet laivalle kello neljäksi iltapäivällä", huusi junkkari hänen jälkeensä.

"Ymmärrän, herra", vastasi kokki käytävästä.

"Tiedätkös mitä, junkkari", virkkoi tohtori Livesey, "minä en yleensä luota paljon keksintöihisi; mutta sen minä sanon, että John Silver miellyttää minua."

"Se mies on oikea onnen löytö", vakuutti junkkari.

"Jim saa kai tulla kerallamme laivaan, vai mitä?"

"Tietysti", junkkari vastasi. "Ota hattusi, Hawkins, niin lähdemme katselemaan laivaa."

9 Luku.

Ruuti ja aseet

Hispaniola lepäili vähän ulompana ankkurissa, ja me sousimme useiden laivojen keulakoristeiden alitse ja ympäri, ja niiden kettingit kolisivat toisinaan venheemme alla toisinaan taas päämme päällä. Viimein kuitenkin pääsimme laivan kupeelle, ja kannelle noustessa meidät otti tervehtien vastaan perämies, Arrow, vanha, kierosilmäinen ruskettunut merimies, renkaat korvissa. Hän ja junkkari olivat perin hyviä ystävyksiä, mutta pian huomasin, että kapteenin ja Trelawneyn välit eivät olleet yhtä hyvät.

Viimeksimainittu oli tuikeannäköinen mies ja hän näytti olevan tyytymätön laivamme koko järjestykseen. Pian saimmekin tietää syyn siihen, sillä tuskin olimme päässeet kajuuttaan, kun muuan matruusi tuli sinne perästämme.

"Kapteeni Smollett, herra, tahtoo puhutella teitä", sanoi hän.

"Olen aina valmis kapteenin puhuteltavaksi. Käske hänet sisään", sanoi junkkari.

Kapteeni, joka oli seurannut sanantuojan kintereillä, astui samassa sisään ja sulki oven.

"No, kapteeni Smollett, mitä teillä on sanottavana, kaikki on hyvin, toivoakseni – kaikki kunnossa ja merikelpoisena?"

"Parasta kai on, herra", kapteeni vastasi, "puhua peittelemättä, vaikka sanani voivatkin pahoittaa mieltänne. Minua ei miellytä tämä matka, minua ei miellytä miehistö, eikä minua miellytä perämieheni. Siinä kaikki kaunistelematta."

"Ehkä teitä, herrani, ei laivakaan miellytä?" kysyi junkkari, nähdäkseni hyvin äkäisenä.

"Siihen en voi mitään sanoa, kun en ole laivaa koetellut", kapteeni vastasi. "Se näyttää kelvolliselta alukselta, muuta en voi sanoa."

"Ehkäpä teitä, herrani ei miellytä isäntännekaan?" virkkoi junkkari.

Nyt tarttui tohtori Livesey puheeseen.

"No, no, ei niin hätäisesti", sanoi hän. "Kiivaista sanoista ei ole mitään hyötyä. Kapteeni on sanonut joko liian paljon tai liian vähän, ja minun täytyy pyytää häntä selittämään sanansa tarkemmin. Te sanotte, ettei tämä matka teitä miellytä. Miksi ei?"

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.